

JÄRFÄLLA

Barn- och ungdomsförvaltningens Måluppfyllelse- och analysrapport 2016

Kristofer Fagerström

Rapportnr: 2017/69
Januari 2017

Innehåll

SAMMANFATTNING	2
1. SYFTE.....	3
2. MAR – EN DEL AV DET SYSTEMATISKA KVALITETSARBETET.....	3
3. DISPOSITION	4
NORMER OCH VÄRDEN.....	4
4. RESULTAT	6
4.1. Utveckling och lärande i förskolan	7
4.2. Kunskaper och lärande i grundskolan	8
4.2.1. Meritvärde åk 9	8
4.2.2. Andel som nått kunskapskraven i alla ämnen åk 9	11
4.2.3. Andel gymnasiebehöriga elever	13
4.2.4. Öppna jämförelser – Järfälla klättrar i rankingen.....	15
4.3. Betyg i åk 6.....	17
4.4. Resultat i nationella prov.....	18
4.4.1. Nationella prov åk 3	18
4.4.2. Nationella prov åk 6	18
4.4.3. Nationella prov åk 9	18
4.5. Elevers attityder till lärande	19
4.6. Grundsärskolan.....	19
4.7. Fritidshem.....	20
5. NORMER OCH VÄRDEN.....	21
5.1. Föräldrar och elever är generellt nöjda med utbildningen i Järfälla.....	21
5.2. Mycket hög grad av upplevd trygghet.....	22
5.3. Hög grad av inflytande och delaktighet	24
6. FÖRUTSÄTTNINGAR	24
6.1. Personaltäthet och utbildningsnivå.....	25
6.2. Förskola	25
6.3. Pedagogisk omsorg.....	26
6.4. Grundskola	27
6.5. Fritidshem.....	28
6.6. Grundsärskolan.....	30
7. APPENDIX	32
7.1. Tabell 1: Betyg åk 6	32
7.2. Tabell 2: Nationella prov åk 3.....	33
7.3. Tabell 3: Nationella prov åk 6.....	33
7.4. Tabell 4: Nationella prov åk 6.....	34
7.5. Tabell 5: Nationella prov åk 9.....	34
7.6. Tabell 6: Nationella prov åk 9.....	35

SAMMANFATTNING

Syftet med den årliga måluppfyllelse- och analysrapporten (förkortat "MAR") är att ge en övergripande bild och bedömning av kvaliteten i barn- och ungdomsförvaltningens verksamheter det senaste läsåret. För att följa upp hur väl Järfälla lyckas med det nationella uppdraget är MAR:en uppbyggd kring tre kapitel som handlar om resultat, normer och värden samt förutsättningar.

På resultatsidan för läsåret 2015/16 kan det konstateras att det finns en tydlig nyanländaeffekt i statistiken. Det är förståeligt att resultatet sjunker totalt sett då de nyanlända eleverna saknar kunskaper i svenska språket. Självklart bör det påpekas att det är en utmaning att på kort tid ta emot en stor grupp nyanlända elever, men samtidigt bör också möjligheterna belysas. Enheternas förmåga att utbilda elever med olika bakgrunder, och ta vara på alla elevers erfarenheter, kan leda till en utveckling av både pedagogik och organisation i syfte att möta de behov som finns.

Meritvärdet i åk 9 stiger för de flesta elevgrupper, men sjunker totalt sett till följd av ett stort antal nyanlända elever. Exkluderar man de nyanlända står sig Järfälla väl i konkurrens med riket – kommunen hamnar på plats 36 av rikets 290 kommuner. Trenden för gymnasiebehörigheten är svagt negativ över de senaste åren, även om behörighetsgraden stiger något jämfört med det senaste året om man exkluderar elever med "okänd bakgrund". En av Järfällas största utmaningar är att få fler elever att nå kunskapskraven i alla ämnen. Här märks en tydligt negativ trend över tid. Vad gäller de nationella proven presterar Järfällas elever generellt bättre än riksgenomsnittet men sämre än länets genomsnitt. Denna trend har hållit i sig ett antal år och tycks vara stabil. När det handlar om attityder till lärandet kan det fastslås att barn och elever i Järfälla generellt upplever att de får stöd och hjälp när de behöver det, men att lusten till lärande tycks avta med stigande ålder.

Elever och föräldrar i Järfälla är allmänt sett mycket nöjda med Järfällas verksamheter och man upplever en hög grad av trygghet. Detta gäller hela vägen från förskolan upp till åk 9. Glädjande nog tycks denna trend vara stabil även över tid. Vidare upplever elever och föräldrar en hög grad av delaktighet och inflytande i verksamheten. Årets resultat indikerar dock på något sjunkande grad av nöjdhet för fritidshemen.

När det handlar om verksamheternas förutsättningar kan det konstateras att förskolan de senaste åren har haft en varierande personaltäthet, men en jämn andel personal med pedagogisk högskoleexamen. Mönstret känns igen på grundskolan - grundskolans personaltäthet har varierat något de senaste åren, men andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen är relativt stabil. Fritidshemmen har haft den mest negativa utvecklingen av de olika verksamhetsformerna. Personaltätheten minskar och andelen fritidslärare med pedagogisk högskoleexamen minskar. Denna trend återspeglas även på riksnivå.

1. SYFTE

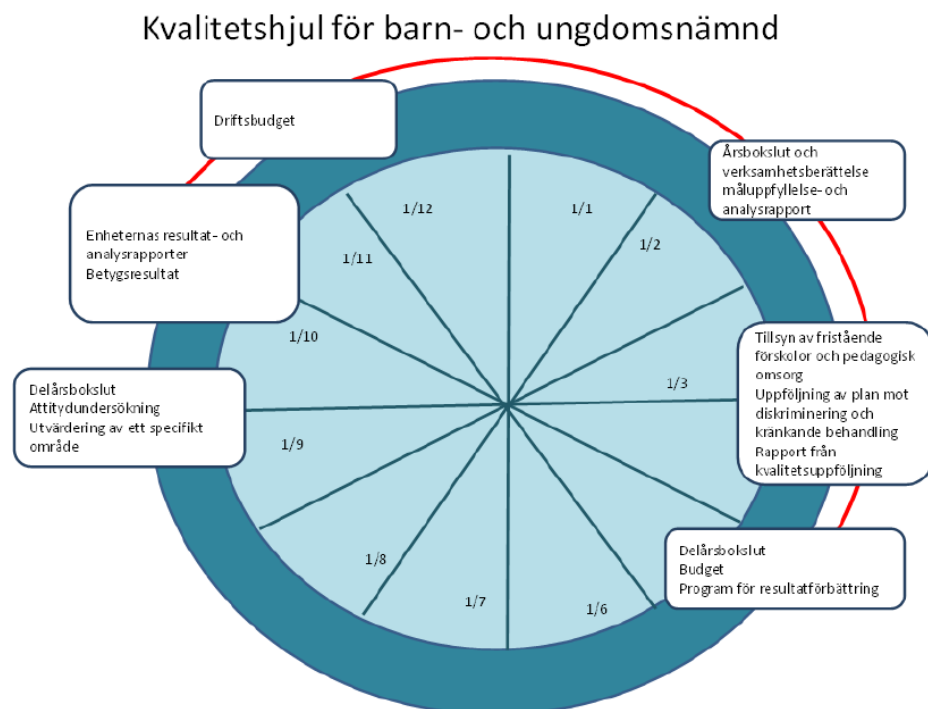
Syftet med den årliga måluppfyllelse- och analysrapporten (förkortat ”MAR”) är att ge en övergripande bild och bedömning av kvaliteten i barn- och ungdomsförvaltningens verksamheter det senaste läsåret. Utgångspunkten för denna övergripande bedömning är formuleringen i Skollagen, § 4:

Utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

MAR:en syftar främst till att fokusera på de nationella målen. För en redogörelse av de kommunövergripande målen hänvisas det därför i första hand till Verksamhetsberättelsen.

2. MAR – EN DEL AV DET SYSTEMATISKA KVALITETSARBETET

MAR:en tas upp i BUN:s (barn- och ungdomsnämndens) första sammanträde för våren, i samband med förvaltningens årsbokslut. Som framgår av bilden nedan utgör den en del av BUN:s systematiska kvalitetsarbete. MAR:en ger en samlad bild¹ över resultaten från det senaste läsåret och är därmed i första hand tillbakablickande. Innehållet i MAR:en utgör dock ett viktigt underlag för nästa års mål- och prioriteringsarbete, till exempel ”Program för resultatförbättring” som revideras varje vår. MAR:en riktar sig till BUN, för- och grundskolor i Järfälla samt medborgare i Järfälla kommun.

¹ Önskar man som läsare en mer detaljerad beskrivning av respektive enhets resultat hänvisas det till enheternas egna lokala MAR.

3. DISPOSITION

Skollagen föreskriver att utbildningen i Sverige ska syfta till att elever och barn ska inhämta *kunskaper* och *värden*. För att följa upp hur väl Järfälla lyckas med det nationella uppdraget är MAR:en uppbyggd kring tre huvudkapitel som handlar om resultat, normer och värden och förutsättningar. Kapitlena är in delade enligt följande rubriker:

Resultat

- Kunskaper och lärande

Normer och värden

Förutsättningar

- Personaltäthet och utbildningsnivå

För att underlätta för läsaren inleds alla kapitel med en *kursiverad* sammanfattning av de övergripande slutsatserna. Därefter följer en mer detaljerad redovisning. I den löpande texten presenteras en rad diagram och tabeller som är tänkta att visualisera resultaten och ge stöd till texten. I några fall, bland annat i kapitlet om nationella prov, har dessa tabeller lyfts ur texten och placerats i ”Appendix”. Detta beror på att de anses för detaljrika och för stora för att på ett naturligt sätt ingå i texten.

I det första, *kunskaper och lärande*, ligger fokus på de kunskapsresultat som förvaltningens verksamheter redovisar. Följande betygs- och kunskapsmätt presenteras och analyseras:

- attityder kring utveckling och lärande
- BRUK²
- meritvärde, åk 9
- andel som nått kunskapskraven i alla ämnen, åk 9
- andel gymnasiebehöriga, åk 9
- öppna jämförelser
- betyg, åk 6
- nationella prov i åk 3, 6 och 9

Som framgår är många resultatmätt sammanlänkande med årskurs 9, vilket beror på att de flesta standardiserade betygsmåtten är kopplade till årskurs 9. Årskurs 9 utgör dessutom slutet i hela utbildningskedjan, från förskola till sista året på grundskolan, och kan därför ses som ett sammanfattande kunskapsmätt för alla åren i Järfällas verksamheter. Viktigt att påpeka är att alla resultat, om inget annat framgår, utgår från läsåret **2015/16**. Detta betyder i klartext att alla förändringar i läroplanerna och/eller skollagen som gäller från och med 1 juli 2016 inte är tillämpliga på innehållet i denna MAR.

I det andra kapitlet, *normer och värden*, redovisas de mått som Järfälla kommun använder för att mäta värdeuppdraget. Det handlar främst om den årliga attitydunder-

---

² BRUK står för ”Bedömning, Reflektion, Utveckling och Kvalitet”. Det är ett verktyg för självskattning av kvaliteten i samtliga skolformer och är ett stöd i det systematiska kvalitetsarbetet.

sökningen som Järfälla genomför på våren, men också om plan mot diskriminering och kränkande behandling samt ärenden kopplade till dessa.

Kapitlet som handlar om förutsättningar redovisar mått som företrädesvis handlar om personaltäthet och personalens utbildningsnivå. Dessa mått anses reflektera förutsättningar för att fullfölja det nationella uppdraget både vad gäller kunskaper och normer och värden.

4. RESULTAT

Sammanfattande slutsatser om kunskaper och lärande

- *föräldrar är mycket nöjda med barnens utveckling och lärande på förskolan*
- *läsåret 2015/16 är präglad av nyanländaeffekten – de nyanlända eleverna påverkar årets betygsmått*
- *meritvärdet sjunker på totalen, men stiger för flertalet elevgrupper*
- *trenden för gymnasiebehörigheten är svagt negativ*
- *andelen elever som når kravnivån i alla ämnen fortsätter att sjunka*
- *Öppna jämförelser ger stöd för att Järfälla totalt sett utvecklas positivt men visar även på utmaningar*
- *betygsresultaten i åk 6 kännetecknas främst av stabilitet*
- *på de nationella proven presterar Järfällas elever generellt bättre än rikets elever men sämre än länets elever*
- *barn och elever upplever att de får hjälp och stöd när de behöver det, men lusten till lärande minskar med åldern*

Föräldrar till barn i förskolan anser att barnen stimuleras till utveckling och lärande i sin vardag. Även de professionella ger stöd för denna syn – även om det alltid finns utvecklingsbehov så anser man till stor del att förskolan stimulerar och utmanar barns utveckling och lärande.

Meritvärdet sjunker på totalen, men stiger för flertalet elevgrupper. Här märks en tydlig nyanländaeffekt då alla grupper bortsett från de nyanlända (elever som vistats max fyra år i Sverige) och elever med okänd bakgrund förbättrar sitt meritvärde. Trenden för gymnasiebehörigheten är svagt negativ, men långtifrån alarmerande på något vis. Gymnasiebehörigheten sjunker mycket jämfört med föregående läsår, men detta kan tillskrivas nyanländaeffekten. Utan nyanlända och elever med okänd bakgrund stiger gymnasiebehörigheten. Det är trenden åren innan 2015/16 som kanske är mest relevant att studera och här ser vi en svagt sjunkande andel elever som är gymnasiebehöriga.

Det mest negativa, och det som sticker ut som ett tydligt förbättringsområde för Järfällas enheter, är andelen elever som når kunskapskraven i alla ämnen. Detta mått har sjunkit över tid vilket indikerar att det inte endast handlar om det senaste årets nyanländaeffekt. Noterbart är att Järfällas negativa trend är avvikande jämfört med länet och riket. Detta styrker tesen att Järfälla relativt sett uppvisar en svag utveckling inom betygsmåttet.

I Öppna jämförelser befinner sig Järfälla i en stigande trend då kommunen klättrar i rankingen för tredje gången i rad. Jämförelsen ger stöd för att Järfälla har såväl styrkor som utmaningar vad gäller betygsresultaten i åk 9. Kommunens stigande meritvärde (exklusive elever med "okänd bakgrund") indikerar att Järfälla börjar närma sig det yttersta toppskicket i riket (plats 36 av 290). Utmaningarna återfinns i ovan nämnda mått, andelen elever som når kunskapskraven i alla ämnen.

6:ornas betygsresultat i Järfälla kännetecknas främst av stabilitet. De senaste läsåren har betygsnittet för engelska, matematik och svenska inte förändrats nämnvärt, även om betygsnittet för matematik har sjunkit något. I jämförelse med riket var

Järfällas elever bättre i engelska, men något sämre i matematik och i relation till länets elever presterade Järfällas elever sämre i samtliga tre ämnen. Järfällas elever presterar generellt bättre än rikets elever men sämre än länets elever på de nationella proven. Högst målpuppfyllelse har Järfällas elever på proven i engelska och lägst i matematik. Årskurs 6 är den årskurs där Järfällas elever har de relativt sett lägsta resultaten jämfört med länets och rikets elever.

Barn och elever upplever generellt sett att de får den hjälp de behöver när de behöver den. Dock tycks lusten att lära avta i takt med stigande ålder. Att barn generellt har större lust att lära sig är inte ovanligt då många yngre barn har en stark naturlig nyfikenhet. Att skillnaden är så stor som den är i dagsläget är dock inget naturligt mönster. Dessutom finns det andra kommuner där äldre elevers lust att lära inte sjunker lika mycket som i Järfälla.

4.1. Utveckling och lärande i förskolan

För att mäta kvaliteten på förskolornas verksamhet i Järfälla använder förvaltningen olika verktyg. På våren genomförs en attitydundersökning där samtliga vårdnadshavare erbjuds att svara på en enkät om förskolans verksamhet, under hösten lämnar varje enhet in sin MAR där enheterna bland annat får göra självskattningar av sin verksamhet, och under höst och vinter genomförs även verksamhetsbesök (kvalitetsuppföljningar). Syftet är att alla olika sätt att mäta kvaliteten på verksamheten ska ge en så allomfattande bild som möjligt.

Attitydundersökning och BRUK visar på hög kvalitet

På förskolan är graden av nöjdhet hög vad gäller utveckling och lärande. 93 procent av föräldrarna anser att barnen stimuleras till utveckling och lärande i förskolan. Detta är en siffra som har legat konstant högt de senaste åren, vilket indikerar på en hög grad av nöjdhet över tid.

Professionens egen bedömning, BRUK³, ger stöd för att kvaliteten är god på förskolan vad gäller utveckling och lärande. Följande påstående skattas vara uppnått ”till stor del”⁴: ”Förskolan stimulerar och utmanar barns utveckling och lärande med utgångspunkt i barnens erfarenheter, intressen, behov och åsikter”.

NT-satsningen har bidragit till ökat fokus på naturvetenskap och teknik

Av de utvecklingsområden som handlar om utveckling och lärande på förskolan kan bland annat NT-satsningen lyftas fram. NT-satsningen, vars övergripande mål var att stärka barnens intresse för lek och lärande inom naturvetenskap och teknik, avslutades nyligen i Järfälla. I en utvärderande intervju framhåller NT-ansvarig förskollärare, Christina Sjövall Axelsson, att satsningen har haft en kompetenshöjande effekt hos deltagande förskollärare. Den ämnesdidaktiska förmågan att undervisa i naturvetenskap och teknik har stärkts, framhåller Christina. Vidare går det även att notera en utveckling i barnens språkbruk, vilket har märkts i de projektarbeten som har bedrivits på förskolorna. På ett övergripande plan kan det konstateras att arbetet med naturvetenskap och teknik har fått ett ökat fokus på förskolorna.

³ Effektmålet är i sin tur kopplade till kommunövergripande inriktningsmål.....

⁴ BRUK:en består av en 4-gradig skala med följande mått: 1: stämmer inte alls, 2: stämmer till viss del, 3: stämmer till stor del, 4: stämmer helt

Digital kompetens i utveckling

Ett av de prioriterade områdena i ”Program för resultatförbättring” är digital kompetens. Förskolorna uppvisar generellt sett en nyfiken inställning till digitalt lärande vilket lovar gott inför framtiden. Precis som i fallet för grundskolan har dock olika enheter kommit olika långt i sin utveckling. Några enheter arbetar med att introducera digitala verktyg i vardagen, medan andra enheter har kommit längre och använder digitala medier och verktyg som en högst naturlig del i lärandet. Sammanfattningsvis kan det dock framhållas att det sker en utveckling inom området om än från olika utgångspunkter.

4.2. Kunskaper och lärande i grundskolan

4.2.1. Meritvärde åk 9

Meritvärdet beräknas av summan av betygsvärdena för max 17 ämnen i elevens slutbetyg. Fram till läsåret 2014/15 beräknades meritvärdet av summan av betygsvärdena för de 16 bästa betygen i elevens slutbetyg. Maxvärdet för meritvärdet blir nu därför 340 poäng istället för som tidigare 320 poäng. Då en rättvis analys mellan läsår måste baseras på samma urvalsgrund vad gäller ämnen och elever, kan endast de senaste två läsåren, 14/15 och 15/16, ligga till grund för en rättvis jämförelse.

Notera att Skolverket i år har valt att göra vissa förändringar i redovisningen av betygsresultaten till följd av det stora antalet nyanlända elever som kom till Sverige föregående läsår. I den officiella statistiken på nationell nivå på skolverket.se har resultaten kompletterats med att nu även visa resultaten för samtliga elever exklusive elever med okänd bakgrund. Med okänd bakgrund avses främst elever med så kallat ”tillfälligt personnummer” vilket i regel handlar om nyanlända elever som kommit det senaste året.

Järfällas genomsnittliga meritvärde för 17 ämnen, samtliga elever, sjunker för läsåret 2015/16. Som framgår av tabellen nedan är det de kommunala enheterna som står för sänkningen av meritvärdet.

	2014/15	2015/16
Järfälla, samtliga huvudmän	229,8	225,3
Järfälla, kommunal huvudman	221,8	215,9
Järfälla, enskild huvudman	255,4	261,8

Järfälla ligger fortsatt över rikets genomsnitt men under länets genomsnitt. Det bör nämnas att Stockholms län har det högsta länssnittet i riket. Jämför man de två senaste läsåren framgår det att gapet mellan länet och Järfälla stiger – länet ökar något i meritvärde medan Järfälla sjunker något. I jämförelse med riket sjunker Järfälla mer än vad riket sjunker.

	2014/15	2015/16
Järfälla, samtliga huvudmän	229,8	225,3
Riket, samtliga huvudmän	224,7	224,1
Länet, samtliga huvudmän	238,8	241,2

Meritvärdet på enhetsnivå

Granskar man meritvärdesutvecklingen på enhetsnivå ser man en något spretig utveckling. De fristående enheterna stiger generellt medan de kommunala enheterna rör sig åt olika håll. Tallbohovskolan är den enhet som står för den största förändringen.

Enheter	2014/15	2015/16
Kommunala		
Björkebyskolan	232,1	220,2
Fjällenskolan	223,4	226,3
Källtorpskolan	209,5	200,3
Kvarnskolan	-	243,8
Tallbohovskolan	157,5	137,9
Viksjöskolan	238	239,5
Fristående		
Engelska Skolan i Järfälla	262,8	265,8
Vittra i Jakobsberg	238,2	250,6

Betygsjämförelser mellan två år är problematiska. Det kan visserligen vara så att ett sjunkande resultat motsvarar en faktisk kvalitetsförsämring, men det finns en rad olika aspekter att ta hänsyn till. Två år för kort tid för att fastslå en trend och olika orsaker som ligger utanför skolans kontroll kan ligga till grund för en förändring i resultaten. Ett förändrat socioekonomiskt elevunderlag kan påverka resultaten tydligt och ett litet urval av elever kan ge statistiska effekter som ser stora ut men som i verkligheten är ”fluktuationer” snarare än reella långsiktiga förändringar. I en jämförelse mellan 2014/15 och 2015/16 är det viktigt att lyfta fram att Järfälla tog emot ett stort antal nyanlända elever. Självklart är det en utmaning för verksamheterna att på kort tid ta emot ett stort antal nyanlända elever, men samtidigt bör även möjligheterna belysas. Enheternas förmåga att utbilda elever med olika bakgrunder, och ta vara på alla elevers erfarenheter, kan leda till en utveckling av både pedagogik och organisation i syfte att möta de behov som finns. Att de nyanlända eleverna når ett lägre betygsresultat det första året i svensk skola är i sak helt naturligt. Här behöver enheterna få arbetsro för att kunna jobba långsiktigt med elevernas kunskaper i svenska språket och med ämneskunskaperna som eleverna behöver få med sig till gymnasiet.

Att de nyanlända eleverna har haft en påverkan på meritvärdet kan slås fast. Detta märks inte minst på skolor som har tagit emot relativt sett många nyanlända elever, framför allt Tallbohovskolan, Källtorpskolan och Björkebyskolan. Skolornas sjunkande meritvärden bör alltså inte tolkas som en kvalitetsförsämring av undervisningen, utan den mest sannolika förklaringen till de sjunkande meritvärdena står att finna i en förändring av elevkårens sammansättning.

Meritvärdet utan nyanlända

För att undersöka vilken statistisk effekt de nyanlända har på meritvärdet har en tabell tagits fram som exkluderar alla nyanlända elever och elever som har varit i Sverige i max fyra år. Detta ger en bild av vad skolan når för resultat med elever vars förutsättningar inte kan tillskrivas bristande språkkunskaper på grund av för kort vistelsetid i Sverige.

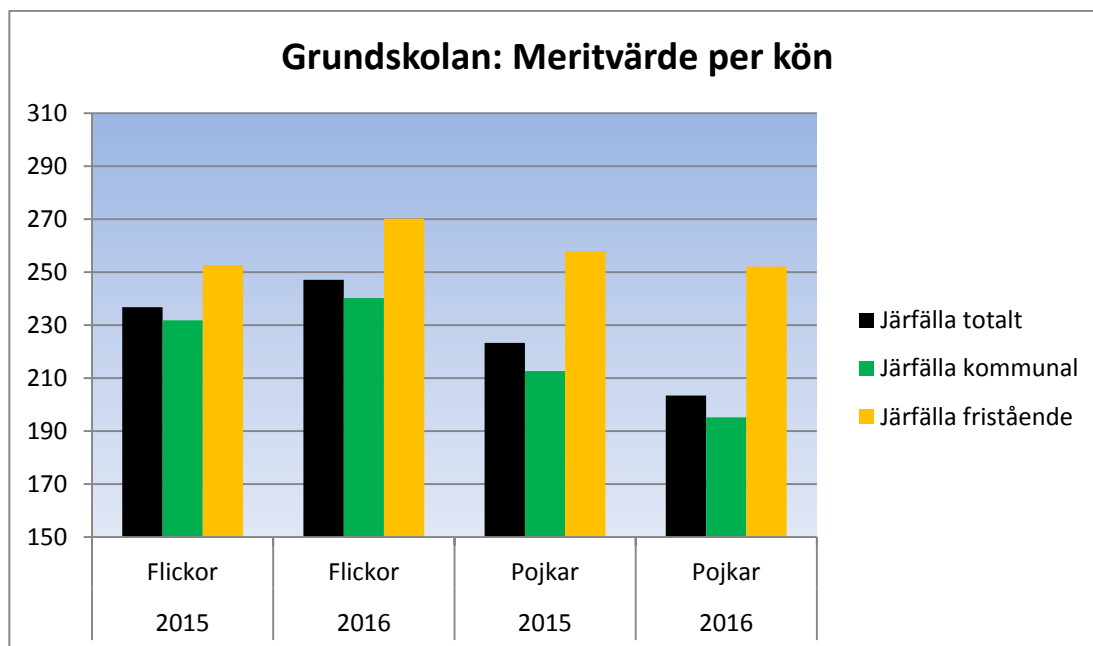

Enheter	2014/15	2015/16
Björkebyskolan	232,3	236,3
Fjällenskolan	223,4	239,1
Källtorpskolan	217,2	230,6
Tallbohovskolan	167,7	189,8
Viksjöskolan	240,5	245,6
Kvarnskolan	-	243,8
Engelska Skolan i Järfälla	262,8	265,8
Vittra Jakobsberg	238,7	250,8

Ovan noteras stigande meritvärden för samtliga enheter. Två av de skolor som har tagit emot flest nyanlända elever, Tallbohovskolan och Källtorpskolan, tillhör de skolor vars meritvärde stiger allra mest. Med reservation för att jämförelsen endast inkluderar två år, kan slutsatsen dras att det finns stöd för resonemanget ovan, det vill säga att vissa skolors försämrade meritvärden inte ska tolkas som en kvalitetsförsämring utan som en förändring i elevkårens sammansättning.

Könskillnader i meritvärdet

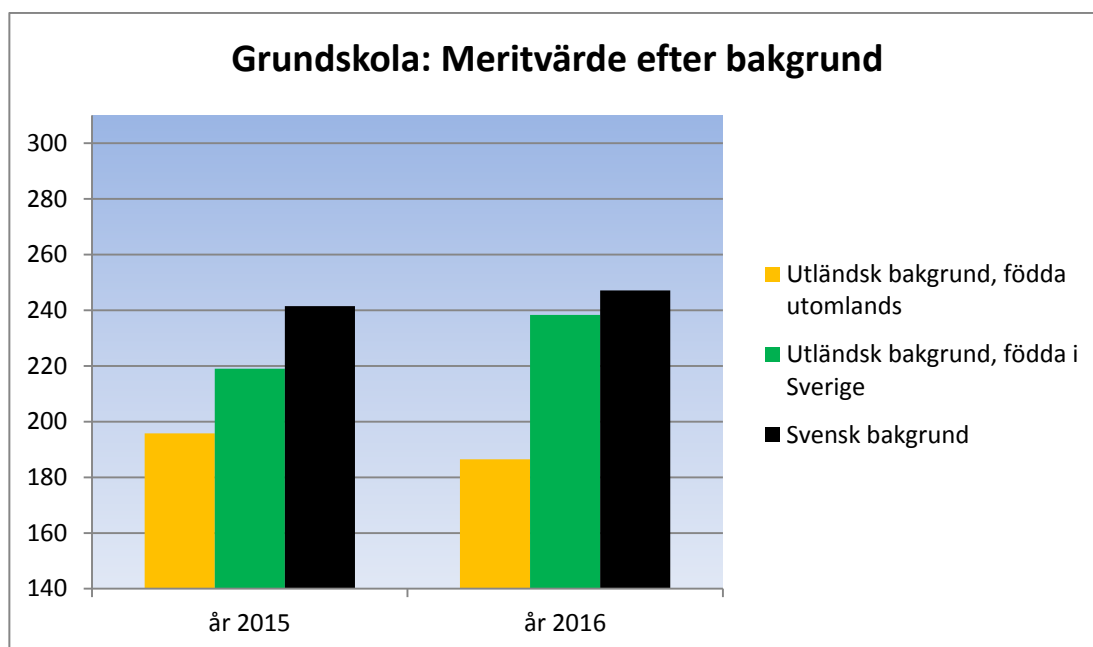
Utgår man från meritvärdet presterar flickor totalt sett bättre än pojkar i Järfälla. Skillnaden mellan könen är i år betydligt större än föregående läsår. Föregående års skillnad i meritvärde uppgick till 13,7, årets skillnad uppgår till 43,7. Detta beror på att pojkarna i de kommunala skolorna sänker sitt meritvärde med 17,5 enheter och flickorna på både kommunala enheter och fristående enheter höjer sitt meritvärde. Det är alltså frågan om en motstridig utveckling för pojkar och flickor. Främst tydlig blir denna utveckling om man jämför de kommunala enheterna. Anledningen till att pojkarnas meritvärde sjunker på de kommunala enheterna är att de nyanlända eleverna som kom föregående läsår i princip uteslutande var pojkar. Dessa elever har haft en statistisk negativ påverkan på totalresultatet, vilket framgår om man studerar de enheter som har tagit emot flest antal nyanlända elever.

Analyserar man könsskillnaderna på ämnesnivå och mäter andelen elever med godkända betyg (A-E) så är flickorna tydligt bättre än pojkarna. Detta är en förändring jämfört med föregående år då pojkarna i många fall höll jämna steg med flickorna. I år är flickorna bättre än pojkarna i samtliga ämnen bortsett från idrott och hälsa. Generellt brukar det sägas att flickors motivation för studier är högre än pojkars, något som brukar anses vara en del av förklaringen varför flickor traditionellt har nått högre resultat än pojkar. En annan anledning som framhålls är ”antiplugg-kulturen” som brukar finnas bland pojkgrupper. På individnivå är det dock varierande där resultat inom gruppen flickor och pojkar skiljer sig.

Meritvärdet per bakgrund

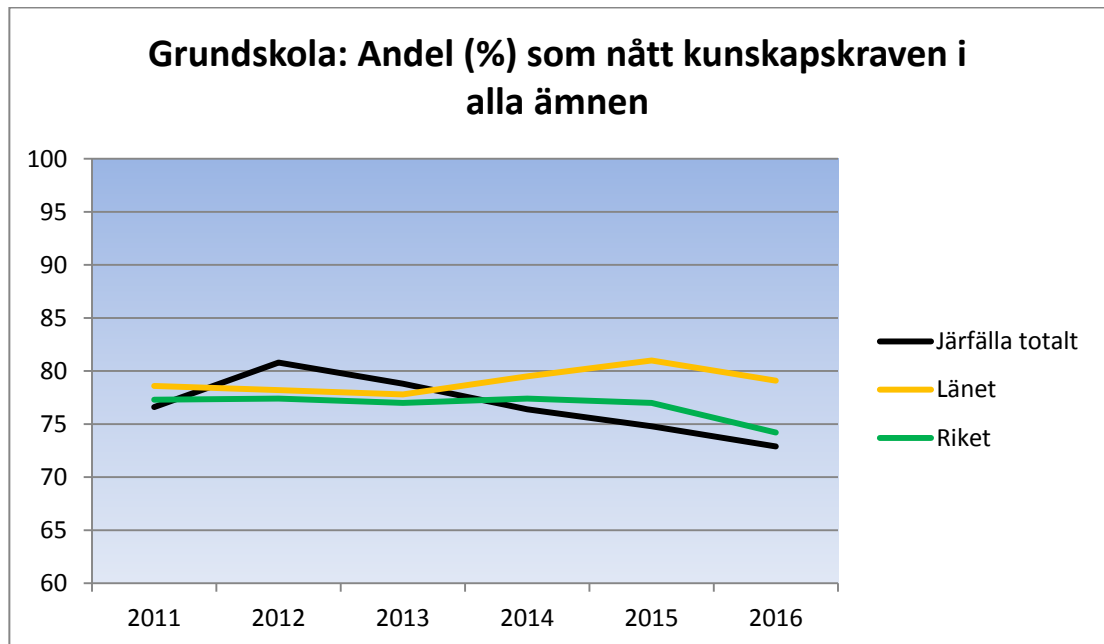
I Järfälla når elever med utländsk bakgrund generellt lägre resultat än elever med svensk bakgrund. Detta ligger i linje med den nationella trenden. Jämfört med föregående år förbättrar sig elever med svensk bakgrund och elever med utländsk bakgrund, födda i Sverige. Noterbart är att den sistnämnda gruppen står för den största ökningen. Elever med utländsk bakgrund födda utomlands är den enda av de tre grupperna som sänker sitt meritvärde.

Tittar man på skolnivå så återkommer ett bekant mönster, de skolor som har tagit emot många nyanlända elever sänker sitt meritvärde för elever med utländsk bakgrund födda utomlands. Björkebyskolan, Källtorpskolan och Tallbohovskolan har samtliga sjunkande resultat i nämnda kategori. Slutsatsen som kan dras blir därför att det är gruppen med nyanlända elever som påverkar statistiken i negativ riktning.

4.2.2. Andel som nått kunskapskraven i alla ämnen åk 9

Andelen elever som nått kunskapskraven i alla ämnen sjunker i Järfälla. Detta är en trend som håller i sig sedan fyra år tillbaka. Även länet sjunker i år, vilket dock inte har varit fallet tidigare år. Att Järfälla inte följer riks- eller länstrenden bör ses som ett tecken för en negativ avvikande trend. Mellan åren 2012-2015 uppvisade länet en svagt stigande trend och riket en neutral trend. Järfälla däremot sjönk kontinuerligt under nämnda tidsperiod.

Kunskapskraven på enhetsnivå

Resultaten på enhetsnivå i Järfälla skiljer sig åt tämligen mycket. Några enheter tycks över tid vara relativt stabila, andra enheter rör sig upp och ned i statistiken av olika skäl. Som tidigare har påpekats kan låga elevantal ge stora statistiska effekter vilka bör tolkas med försiktighet. Som framgår av tabellen kan man se att fem av sju Järfällaskolor har sänkt andelen som nått kunskapskraven sedan 2012. Tydligast är resultatförsämringen i de kommunala skolorna.

Enheter	2012	2013	2014	2015	2016
Björkebyskolan	76	75,7	76,5	82	71
Fjällensskolan	80,6	86,8	70	65	81,8
Källtorpskolan	72,1	72,4	76,4	64	58,7
Kvarnskolan	-	-	-	-	87
Tallbohovskolan	53	42	46,4	33	24,2
Viksjöskolan	90,7	78,5	78,3	79	72,2
Engelska Skolan i Järfälla	90	95,8	94,2	~100	95,1
Vittra i Jakobsberg	85,1	94,9	83,7	78	90,7

Nedan presenteras en tabell där nyanlända elever och elever med okänd bakgrund är exkluderade. Syftet med denna tabell är att granska utvecklingen för de elever vars resultat inte i första hand kan sägas bero på bristande språkkunskaper till följd av för kort vistelsetid i Sverige.

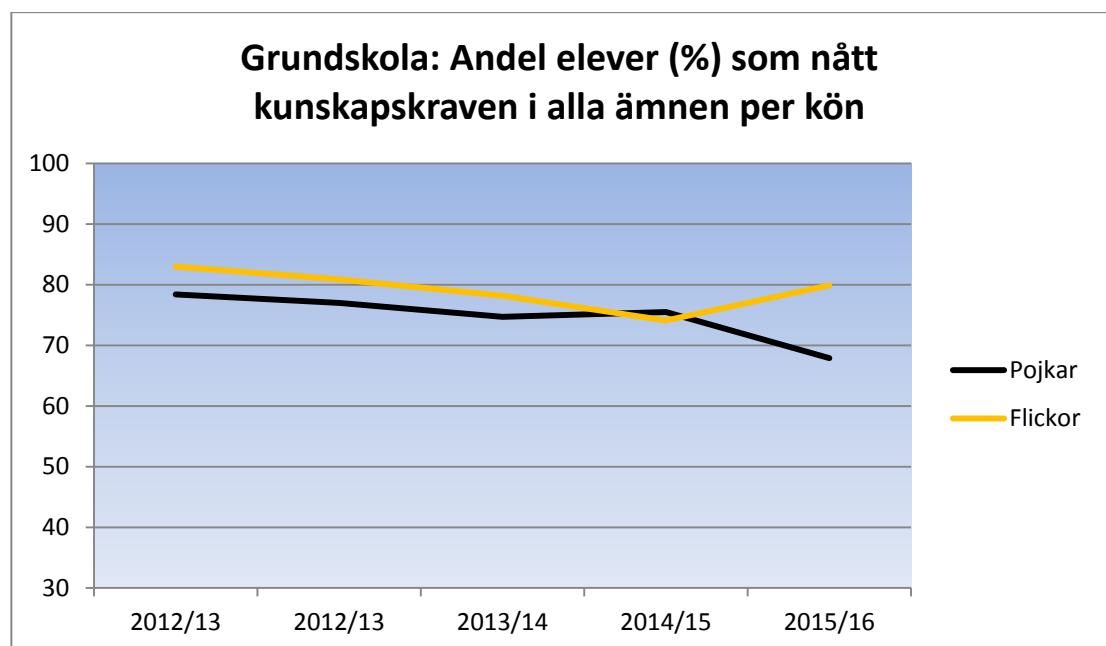
Enhet	2015	2016
Björkebyskolan	82,3	77,8
Fjällensskolan	65,4	86,8
Källtorpskolan	70,2	74,5
Kvarnskolan	-	87
Tallbohovskolan	36,1	42,1
Viksjöskolan	80,7	75

Engelska Skolan i Järfälla	93,3	95,1
Vittra i Jakobsberg	80	90,5

Som framgår av tabellen höjer fem av sju enheter sin måluppfyllelse. Tallbohovskolan och Källtorpskolan är de två enheter som har störst avvikelser när man jämför elevernas resultat exklusive och inklusive nyanlända.

Könsskillnader i kunskapskraven

Granskar man de kommunala skolornas resultat utifrån ett könsperspektiv så framkommer det att båda könen hade en långsiktigt negativ trend fram till år 2015/16 då flickorna vände uppåt med en ökning. Att de skiljer mycket mellan könen år 2016 beror sannolikt på att nästan alla nyanlända var pojkar.

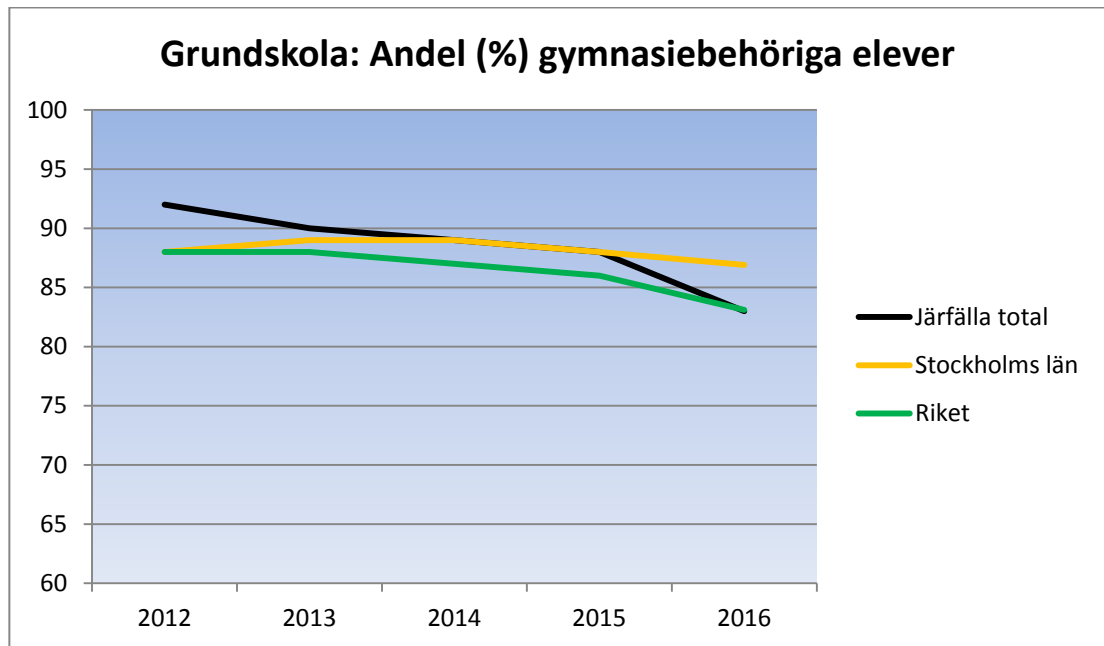

4.2.3. Andel gymnasiebehöriga elever

Statistiken grundar sig på andelen elever som är behöriga till gymnasiets yrkesprogram.⁵ Att andelen gymnasiebehöriga i Järfälla sjunker relativt mycket jämfört med 2015 ska inte övertolkas, eftersom det stora antalet nyanlända påverkar statistiken negativt. Detta kan påvisas genom att granska andelen elever som är gymnasiebehöriga utan de nyanlända eleverna och elever med okänd bakgrund. För alla svenska elever och elever som har vistats mer än fyra år i Sverige stiger andelen gymnasiebehöriga elever, från 90,2 procent 2014/15 till 91,1 procent läsåret 2015/16.

Ända sedan 2012 uppvisar Järfälla en sjunkande trend, vilket framgår av diagrammet nedan. 2012 var visserligen Järfällas historiskt sett bästa år någonsin, men även efter 2013 fortsätter gymnasiebehörigheten att sjunka.

⁵ För att ha gymnasiebehörighet till ett yrkesprogram krävs godkända betyg i svenska/svenska som andraspråk, engelska och matematik samt fem andra ämnen i grundskolan.

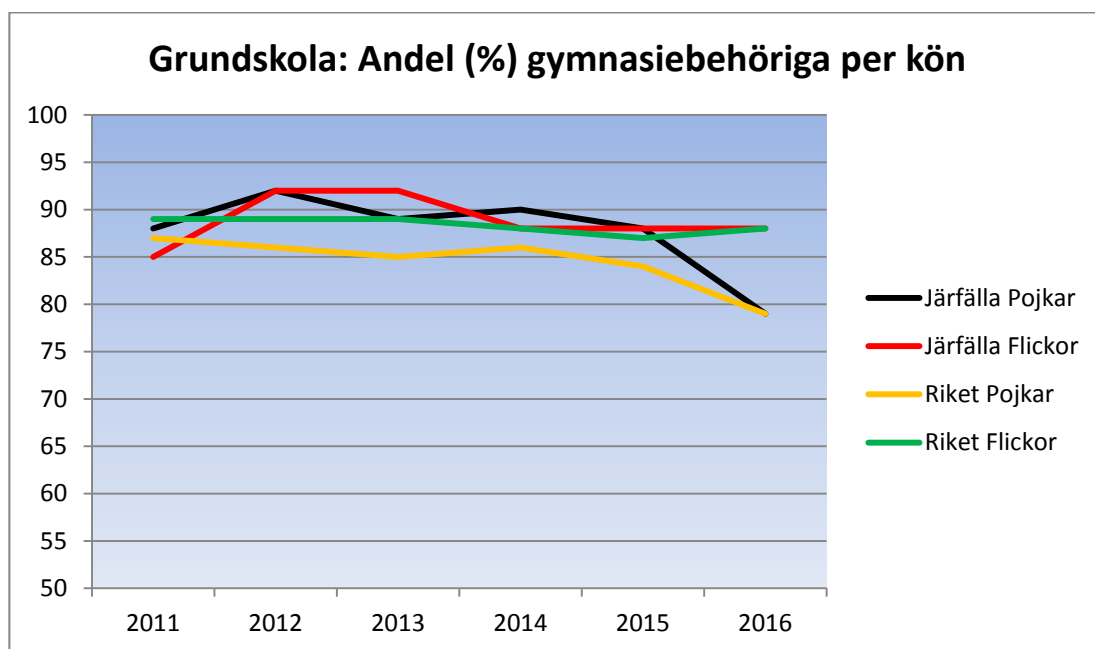
Gymnasiebehörigheten på enhetsnivå

Jämfört med 2012 har samtliga kommunala skolor en lägre andel elever som är gymnasiebehöriga. Givet att flera skolor tog emot många nyanlända elever det senaste läsåret bör även en jämförelse göras med 2015. Även här ses en lägre andel gymnasiebehöriga elever jämfört med 2012.

Enheter	2012	2013	2014	2015	2016
Björkebyskolan	89,9	87,9	87,7	88,6	77,5
Fjällensskolan	95,4	~100	90,9	87,9	91,7
Källtorpskolan	81,4	92,1	88,7	81,3	69,8
Kvarnskolan	-	-	-	-	~100
Tallbohovskolan	74,2	59,3	62,3	45,8	36,4
Viksjöskolan	~100	93,1	90	93,3	90,7
Engelska Skolan i Järfälla	95,8	100	~100	~100	~100
Vittra i Jakobsberg	100	~100	~100	~100	~100

Könsskillnader i gymnasiebehörigheten

Sorterat efter kön, och jämfört med riket, kan slutsatsen dras att resultaten för båda könen sjunker, men att pojkars trend för tillfället är mera negativ vilket kan kopplas ihop med att de nyanlända eleverna var pojkar. Noterbart är att nyanländaeffekten även syns på nationell nivå, rikets pojkar och Järfällas pojkar samt rikets flickor och Järfällas flickor har liknande trender sedan 2014.

4.2.4. Öppna jämförelser – Järfälla klättrar i rankingen

I Öppna jämförelser (förkortat ÖJ) som genomförs av SKL, *Sveriges kommuner och landsting*, kan man jämföra skolresultat på kommunnivå. Skolresultaten som bygger på sex nyckeltal (se nedan) slås samman till en ranking där alla Sveriges kommuner deltar. Med hjälp av denna jämförelse kan man sätta en kommuns resultat i perspektiv och jämföra med kommuner som dels har liknande, dels annorlunda förutsättningar.

Sex nyckeltal

Noterbart är att alla nyckeltal är kopplade till årskurs 9. Observera att **alla elever med ”okänd bakgrund” är exkluderade** i statistiken för ÖJ. Därmed är resultaten inte fullt jämförbara med statistik som inkluderar alla elever. Statistiken i årets ÖJ bygger på följande sex **nyckeltal**:

- Elever i årskurs 9 genomsnittligt meritvärde (17 ämnen)
- Elever i årskurs 9 genomsnittligt meritvärde (17 ämnen), avvikelse från modellberäknat värde
- Elever i årskurs 9 som är behöriga till yrkesprogram, andel (%)
- Elever i årskurs 9 som är behöriga till yrkesprogram, andel (%), avvikelse från modellberäknat värde
- Elever i årskurs 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, andel (%)
- Elever i årskurs 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, andel (%), avvikelse från modellberäknat värde

”Modellberäknat värde” är ett framräknat värde för vad en kommun bör uppnå med tanke på elevsammansättningens socioekonomiska status, till exempel den genomsnittliga utbildningsnivån hos föräldrarna.

Järfälla klättrar i rankingen

Järfälla hamnar i år på plats på 104 av 290 kommuner. Detta är en förbättring med 23 placeringar jämfört med senaste ÖJ. För ÖJ baserad på läsåret 2014/15 hamnade Järfälla på plats 127. Noterbart är att det är en förbättring även jämfört med läsåret 2013/14. Nedan listas de tre senaste läsårens placering för Järfälla:

2013/14: 141

2014/15: 127

2015/16: 104

Man bör dock tolka jämförelser över tid med viss försiktighet beroende på att ÖJ har valt att förändra sammanvägningen av nyckeltalen mellan åren.

Stigande meritvärde ger en högre placering

En av anledningarna till att Järfälla stiger i den sammanvägda rankingen är det stigande meritvärdet. Med ett meritvärde på 237,4 hamnar Järfälla på 36:e plats bland rikets 290 kommuner. Detta betyder att Järfälla har 254 kommuner bakom sig i statistiken. Højningen gör att kommunen klättrar i statistiken jämfört med föregående läsår då Järfälla intog plats 48 i rankingen över nyckeltalet. Även vad gäller det modellberäknade meritvärdet förbättrar sig Järfälla – från plats 85 till plats 66. Järfälla ”överpresterar” med 4,5 meritvärdespoäng i snitt då statistiken säger att Järfälla bör nå ett meritvärde på 232,8.

Stigande gymnasiebehörighet men något sämre ranking

Andelen elever som är gymnasiebehöriga stiger med en procentenhet, från 88 till 89. Då andra kommuner har förbättrat sig mer innebär det att Järfälla sjunker något på rankinglistan. Järfälla intar plats 96 bland Sveriges kommuner när det handlar om gymnasiebehörighet. Föregående läsår hamnade Järfälla på plats 87. Även vad gäller det modellberäknade värdet sjunker Järfälla, från plats 134 till plats 160. Noterbart är dock att Järfälla ”normalpresterar”, det vill säga avvikelser från det modellberäknade värdet är 0. Anledningen till att kommunen sjunker beror på att andra kommuner ”överpresterar” medan Järfälla, statistiskt sett, ”normalpresterar”.

Fler elever når kunskapskraven i alla ämnen men förbättringspotential kvarstår

78 procent av alla elever når kunskapskraven i alla ämnen. Detta ger Järfälla plats 123 i riket. Placeringen innebär en förbättring jämfört med föregående läsår då Järfälla intog plats 159. Även vad gäller det modellberäknade värdet för nyckeltalet förbättrar sig Järfälla – från plats 226 till plats 211. Noterbart är dock alltjämt att detta mått indikerar på att det finns tydlig förbättringspotential. Järfälla presterar 2 procentenheter sämre än vad statistiken säger att kommunen bör klara. Som tidigare har påpekats utgör detta betygsmått, trots förbättringen, Järfällas största utvecklingsområde bland de nationella betygsmåtten.

Stor andel elever med ”okänd bakgrund” i Järfälla senaste läsåret

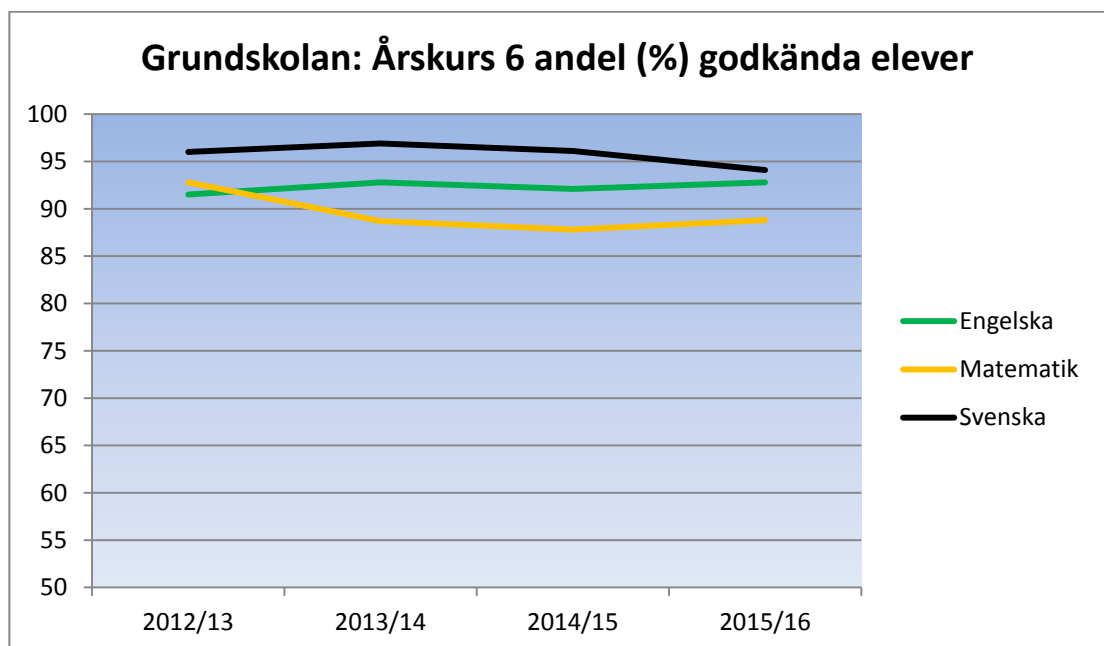
Även om eleverna med ”okänd bakgrund” inte ingår i statistiken finns det en separat lista som redogör för hur stor andel av eleverna i grundskolan som utgörs av nämnda grupp. I Järfälla ingår 7 procent av samtliga grundskoleelever i gruppen ”okänd bakgrund”. Riksgenomsnittet är 4 procent. I länet hamnar Järfälla på en delad 3:e plats

av alla 26 kommuner. Endast Upplands Väsby och Upplands-Bro har andelsmässigt sett fler elever i nämnda grupp.

4.3. Betyg i åk 6

I nästan alla ämnen i årskurs 6 är andelen som når betygen A-E över 90 procent. De enda ämnena som understiger 90-procentstrecket är matematik, svenska som andraspråk och modersmål. I samtliga ämnen är andelen flickor med godkända betyg högre än andelen pojkar. Mönstret återkommer i den genomsnittliga betygspoängen – flickorna har högre betygspoäng än pojkarna i samtliga ämnen.⁶

Över tid är det svårt att hitta en tydlig trend för eleverna i årskurs 6 i ämnena svenska, engelska och matematik. Engelskan rör sig inte nämnvärt i någon riktning, svenskan faller lätt sedan två år tillbaka och matematiken är tämligen stabil även om det skiljer tämligen mycket mellan år 2012/13 och 2013/14.

Jämfört med riket är Järfällas resultat 2015/16 tämligen likvärdiga. Järfällas elever presterar något bättre än riket i engelska, men något sämre än riket i matematik. I svenska är skillnaden tämligen marginell. Jämfört med länet presterar dock Järfälla sämre. Störst är skillnaden i matematik där skillnaden är relativt stor.

	Engelska	Matematik	Svenska
Järfälla	92,8	88,8	94,1
Riket	91,1	90,6	94,7
Länet	94,2	93	96,1

Jämför man Järfällas elever med rikets elever i övriga ämnen kan det konstateras att måluppfyllelsen är något högre i Järfälla även om det varierar från ämne till ämne. Järfällaeleverna har en högre andel elever med godkända betyg i följande ämnen: Bild, hem- och konsumentkunskap, biologi, fysik, kemi, geografi, historia, religion, och samhällskunskap. Störst positiv avvikelse är det i de naturorienterande ämnena

⁶ För fullständig betygsredegivning åk 6 (läsåret 2015/16) se Tabell 1 i Appendix.

där Järfälla har en hög andel elever med godkända betyg. Lägst resultat i förhållande till riket har Järfällaeleverna i slöjd.

I jämförelse med länets elever har Järfällas elever i genomsnitt något lägre resultat i övriga ämnen. Dock skiljer det, precis som i jämförelsen med riket, mycket från ämne till ämne. Länets elever har högre måluppfyllelse än Järfällas elever i idrott och hälsa, musik, geografi, historia, samhällskunskap, slöjd och teknik, men Järfällas elever är relativt sett bättre än länets elever i biologi, fysik, kemi, och religion.

4.4. Resultat i nationella prov

Nationella prov görs i åk 3, 6 och 9. Då det skiljer sig åt mellan åren vilket centralt innehåll i kursplanen som prövas, är provresultatet som helhet inte jämförbart över tid. För att skapa relevanta jämförelsepunkter riktas jämförelsen mot länet och riket. Nedan följer en sammanfattning av de resultat som finns för nationella proven.

4.4.1. Nationella prov åk 3

I åk 3 görs nationella prov i matematik, svenska och svenska som andraspråk. Något sammansatt mått för samtliga delproven finns inte, utan statistiken för ämnesproven i åk 3 utgörs av de olika delproven. De senaste åren har Järfälla legat något över riksgenomsnittet i både matematik och i svenska. Denna trend håller i sig även för läsåret 2015/16 då Järfälla presterade aningen bättre än rikssnittet på de flesta delprov för svenska och matematik.⁷ I jämförelse med Stockholms län presterar Järfällaeleverna dock något lägre resultat. Skillnaden på de flesta delprov i svenska är marginell, medan skillnaden i matematik är något större.

4.4.2. Nationella prov åk 6

Prov görs av samtliga elever i svenska/svenska som andraspråk, matematik och engelska. Därutöver görs även prov i SO- och NO-ämnena (biologi, fysik, kemi och samhällskunskap, historia, religion, geografi), men här finns ingen jämförande statistik eftersom olika skolor gör olika ämnesprov, det vill säga skola A gör exempelvis historia- och fysikprovet, skola B gör religion- och biologiprovet etcetera. För de prov som görs av alla elever så presterar Järfällas elever sämre än länets elever i genomsnitt.⁸ Jämförs det med riket så presterar Järfällas elever sämre i samtliga ämnen utom i engelska. Uppdelat efter kön så återkommer det bekanta mönstret - flickor i Järfälla presterar tydligt bättre än pojkar i Järfälla.

4.4.3. Nationella prov åk 9

I årskurs 9 görs varje år nationella prov för samtliga elever i ämnena svenska/svenska som andraspråk, matematik och engelska. Därutöver testas även eleverna i ett av SO-ämnena (historia, samhällskunskap, religion och geografi) och i ett av NO-ämnena (kemi, fysik, och biologi). Då skolorna blir tilldelade ett prov inom vardera ämnesgrupp finns ingen övergripande jämförbar statistik på kommunnivå.

I de nationella proven för engelska, matematik, och svenska/svenska som andraspråk för åk 9 märks en ganska tydlig resultatskillnad mellan eleverna i Järfälla, länet och riket. Järfällaeleverna befinner sig resultatmässigt under länets elever men över rikets elever.⁹ Det välbekanta könmönstret återkommer även i åk 9 då flickorna generellt presterar bättre än pojkarna även om könsskillnaderna är små i matematik.

⁷ För fullständig redovisning av nationella prov åk 3 (läsåret 2015/16) se Tabell 2 i Appendix.

⁸ För fullständig redovisning av nationella prov åk 3 (läsåret 2015/16) se Tabell 3 och 4 i Appendix.

⁹ För fullständig redovisning av nationella prov åk 3 (läsåret 2015/16) se Tabell 5 och 6 i Appendix.

4.5. Elevers attityder till lärande

Vid sidan om betyg och nationella prov mäter även förvaltningen elevers inställning till lärande. I attitydundersökningen framgår det att 91 procent av eleverna anser att de får hjälp av sina lärare om de behöver det. 78 procent av eleverna uppger att de får hjälp av lärarna att lära sig mera om det går lätt att lära, och 65 procent av eleverna i grundskolan anser att skolarbetet gör de så nyfikna att de får lust att lära sig mera. Noterbart här är att det finns en tydlig koppling mellan ålder och lust att lära – ju yngre desto större lust att lära och vice versa. I årskurs tre uppger 83 procent att man anser att skolarbetet gör de nyfikna att lära sig mera, i årskurs åtta är det endast 35 procent som anser detta. Generellt är det inget anmärkningsvärt i sig att yngre elever uppvisar en större lust att lära då den naturliga nyfikenheten oftast är större hos yngre elever än hos äldre. Att skillnaden är så stor som den är, leder dock till eftertanke. Hur äldre elever kan stimuleras till en fortsatt nyfikenhet, är en fråga som måste analyseras vidare.

4.6. Grundsärskolan

Följande enheter hade läsåret 2015/16 verksamhet inom grundsärskolan: Björkebyskolan, Kolarängskolan, Olovslundskolan och Sandvikskolan.

Sammanlagt var 47 elever inskrivna i grundsärskolan. Av dessa 47 elever befann sig 29 elever i den särskilda inriktningen som kallas träningsskolan¹⁰ Med undantag för ett fåtal elever gick dessa 29 elever på Kolarängskolan. Resterande 18 elever var relativt jämnt fördelade på ovan angivna enheter.

Följande BRUK-mått bedömer huvudmannen vara uppfyllda ”till stor del” på grundsärskolan (tre på en fyrgradig skala)¹¹:

BRUK (3.1): *Vår skola tar ansvar för att eleverna inhämtar och utvecklar sådana kunskaper som är nödvändiga för varje individ och samhällsmedlem och en grund för fortsatt utbildning.*

BRUK (3.3): *Undervisningen anpassas till elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper*

Granskar man andelen elever som fick betyg enligt grundsärskolans läroplan ser det lite olika ut beroende på enhet. På Kolarängskolan fick ingen elev betyg vilket beror på att samtliga elever läste ämnesområden där inga betyg ges. Samtliga elever nådde dock kunskapskraven i minst ett ämnesområde.¹² På Björkebyskolan där sex elever var mottagna i grundsärskolan fick samtliga elever betyg. Enheten skriver i sin egen MAR att eleverna idag följs upp mycket noga, men att det ändå finns utrymme för utveckling i framtiden. Genom en än mer strukturerad uppföljning av elevernas kunskapsutveckling önskar enheten förbättra föräldrarnas möjligheter att aktivt följa elevernas utveckling i grundsärskolan. På Olovslundskolan fanns läsåret 15/16 inga

¹⁰ Träningsskolan är avsedd för elever som inte kan tillgodogöra sig hela eller delar av utbildningen i ämnen. Istället för enskilda ämnen omfattar träningsskolan fem ämnesområden.

¹¹ Fyra på en fyrgradig skala innebär att man anser att kriteriet stämmer helt och hållet.

¹² Undervisningen utgår från de fem ämnesområdena; motorik, verklighetsuppfattning, vardagsaktiviteter, estetisk verksamhet samt kommunikation.

elever i åk 6, vilket gjorde att inga elever fick betyg. Som ett viktigt utvecklingsområde för framtiden lyfter dock enheten fram samverkan med vårdnadshavarna. I syfte att förbättra samverkan mellan vårdnadshavare och skola ses för närvarande formerna för samverkan över. På Sandviksskolan fick en av två elever betyg i årskurs 6. Skolan bedömer sin generella måluppfyllelse bland samtliga elever som god men ämnar vidta åtgärder för att i framtiden ytterligare höja måluppfyllelsen. Bland annat kommer man satsa på läsutveckling, både enskilt och i grupp, samt fortsätta arbetet med en ökad dokumentering av elevernas kunskapsutveckling.

I syfte att förbättra kunskapen om grundsärskolan på huvudmannanivå avser förvaltningen att för första gången genomföra attitydundersökningen med grundsärskolan som en egen enhet. Tanken med detta är att på ett strukturerat sätt fånga de attityder och åsikter som vårdnadshavare har gentemot grundsärskolan. Förhoppningen är att underlaget ska bidra till att ytterligare kasta ljus över de förbättrings- och utvecklingsområden som grundsärskolan står inför.

4.7. Fritidshem

I syfte att mäta fritidshemmets kvalitet i Järfälla kommun används olika uppföljningsmetoder, till exempel självskattningsverktyg (BRUK), verksamhetsbesök (kvalitetsuppföljning) och en årlig enkät (attitydundersökningen). För de mått som återkommer i attitydundersökningen hänvisas det till nästkommande kapitel "Attityder kring utveckling och lärande" samt "Normer och värden".

För att analysera verksamheten kopplas självskattningsverktyget BRUK till en rad effektmål. Effektmålet med formuleringen, "Varje elev i skolan ska utifrån sina förutsättningar utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningen avseende kunskaper, normer och värden", anses vara uppnått "till viss del"¹³ på fritidshemmet. Den relativt låga måluppfyllelsen i fritidshemmet anses bero på bland annat en låg andel högskoleutbildad personal samt varierande kunskap om det kompensatoriska uppdraget som fritidshemmet har. Ibland missuppfattas fritidshemslärares roll som en "hjälpplärare" som ska kopiera grundskollärarens uppdrag. För att komma till rätta med dessa brister föreslås följande åtgärder:

- öka andelen högskoleutbildad personal
- förtydliga uppdraget inom fritidshemmen

Att öka andelen högskoleutbildad personal i fritidshemmen innebär att man dels måste sträva efter att behålla den högskoleutbildade personalen som man har, dels arbetat medvetet med nyrekrytering. I tider av lärarbrister är detta givetvis inte helt okomplicerat men med en offensiv agenda där man signalerar fritidshemmets betydelse genom olika åtgärder, till exempel möjligheter till fortbildning, och ett förtydligt uppdrag, ökar chansen att man kan knyta till sig högskoleutbildad personal.

För att ytterligare stärka fritidshemmets roll behöver uppdraget förtydligas. Fritidshemmet har ett **kompletterande** uppdrag och ska stimulera elevernas lärande och utveckling samt erbjuda en aktiv och meningsfull fritid. Alltför ofta har tyvärr fritidsläraren hamnat i en roll som blir snarlik grundskollärarens roll. Detta är inte förenligt med läroplanens intentioner och för att motverka detta måste rollfördelningarna på skolorna och fritidshemmen förtydligas. För att möta detta behov har en diskussion

---

¹³ "till viss del" motsvaras av en 2:a på en fyrgradig skala.

påbörjats om att i framtiden genomföra ett "Fritidshemslyft" inom ramen för Järfälla kommuns verksamheter. Noterbart är att kommunen för ett antal år sedan genomförde en kommungemensam kompetensutvecklingsinsats som vände sig till samtliga fritidshem i Järfälla.

5. NORMER OCH VÄRDEN

Sammanfattande slutsatser om normer och värden

- *elever och föräldrar är generellt mycket nöjda med Järfällas verksamheter och man upplever en hög grad av trygghet*
- *elever och föräldrar upplever en hög grad av delaktighet och inflytande i verksamheten, men årets resultat för fritidshemen visar på något sjunkande grad av nöjdhet*
- *arbetet med likabehandling kännetecknas generellt av en ökad medvetenhet. En ökning av rapporterade händelser i LISA har noterats och likaså ett ökat antal anmälningar till BEO (Barn- och elevombudet)*

Elever och föräldrar har över tid gett höga betyg åt Järfällas verksamheter. Speciellt nöjda är föräldrar till barn som går på förskolan. Graden av nöjdhet sjunker något i takt med barnets/elevens stigande ålder, men ska inte på något vis övertolkas. Det är fortfarande så att cirka 8 av 10 elever och föräldrar rekommenderar sin skola.

Majoriteten av föräldrar och elever upplever att man känner inflytande och delaktighet i verksamheterna. Något avvikande är dock att andelen föräldrar som anser att fritidshemmets verksamheter utgår från sitt barns intressen och erfarenheter sjunker med cirka tio procentenheter, från 84 till 74.

På ett generellt plan noteras en ökad medvetenhet kring likabehandlingsarbetet. Detta framgår bland annat av enheternas utvärderingar där man poängterar att frågorna får ta allt större plats i verksamheten. Efter en gemensam utbildningssatsning i incidentrapporteringssystemet LISA noteras en ökad benägenhet att rapportera händelser, till exempel kränkande behandling. I jämförelse med föregående år noteras också ett ökat antal anmälningar till BEO. Om det ökade antalet anmälningar till BEO är början på en trend eller en tillfällig variation återstår att se kommande år.

5.1. Föräldrar och elever är generellt nöjda med utbildningen i Järfälla

På ett generellt plan kan det konstateras att föräldrar och elever är nöjda med utbildningen oavsett om det handlar om förskola, fritidshem eller grundskola. Det som varierar något är graden av nöjdhet. 89-90 procent av föräldrarna är nöjda med sitt barns förskola och kan rekommendera densamma. En siffra som har legat mer eller mindre konstant de senaste åren. När det handlar om fritidshemmen kan 90 procent av eleverna rekommendera sitt fritidshem och 83 procent av föräldrarna. Cirka två tredjedelar av föräldrarna svarar positivt på frågan om barnen stimuleras och får uppgifter som leder till utveckling och lärande på fritidshemmet. I skolan kan 80 procent av eleverna rekommendera sin skola och 83 procent av elevernas föräldrar.

Anledningen till att skolan är något mindre populär än förskolan kan ha olika förklaringar som egentligen bara kan betraktas som förklaringshypoteser. En hypotes är att graden av nöjdhet hänger ihop med förväntningar. Det finns helt enkelt olika förväntningar på förskola, fritidshem och grundskola. Föräldrar upplever generellt att de förväntningar man har på förskolan uppfylls medan det inte alltid är fallet för grundskolan där förväntningarna är något annorlunda.

5.2. Mycket hög grad av upplevd trygghet

I den senast genomförda attitydundersökningen uppger 94 procent av föräldrarna att deras barn är trygga på förskolan. Denna siffra har legat konstant högt de senaste åren vilket indikerar på en stabilitet i den upplevda tryggheten. Även på fritidshemmet finns en hög grad av trygghet - 94 procent av föräldrarna uppger att deras barn är trygga. Tilläggas kan att huvudmannen anser att de BRUK:s-mått¹⁴ som handlar om trygghet på fritidshemmen är uppfyllda ”till stor del” vilket indikerar på en hög grad av upplevd trygghet. Det som anses ha varit framgångsfaktorer i arbetet med att uppnå en god trygghet på fritidshemmen är bland annat en tydlig styrning av rastverksamheten, en tidigare kommungemensam kompetensutvecklingsinsats, och ett samarbete med Järfällas Barn- och elevhälsa. Eleverna på fritidshemmen ger också uttryck för en hög grad av trygghet - 92 procent av eleverna anser sig vara trygga på fritidshemmen. Även på grundskolan återkommer positiva siffror då 92 procent av eleverna är trygga i skolan och har så varit över tid. Sammantaget kan det alltså konstateras att mer än 9 av 10 elever/barn anser sig vara trygga i Järfällas verksamheter.

Det finns ett starkt och tydligt mandat från föräldrahåll när det handlar om förtroende för personalens förmåga att aktivt motverka att barn/elever behandlas illa. 85 – 93 procent av alla föräldrar anser att personalen arbetar aktivt mot att barn/elever behandlas illa. Högst är förtroendet på förskolan där 93 procent av föräldrarna anser detta. På grundskolan är förtroendet något lägre, 85 procent.

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

I förvaltningens systematiska kvalitetsarbete ingår att alla verksamheters ”Plan mot diskriminering och kränkande behandling” årligen granskas. Detta för att identifiera eventuella brister och för att stödja och vägleda enheterna i arbetet med att skapa trygga förskolor, grundskolor och fritidshem för alla barn och elever. De fristående förskolornas planer granskas i samband med tillsynsförfarandet. Att ge verksamheterna vägledning och råd i likabehandlingsarbetet är en del av tillsynen.

Två gånger per läsår anordnar den centrala förvaltningen nätverksträffar där samordnare för likabehandling från verksamheterna, både för fristående, kommunala förskolor och skolor träffas och diskuterar värdegrundsfrågor, likabehandlingsarbete och främjande arbete. Inom skolans nätverk har fokus under 2016 varit att särskilt följa upp elevernas upplevda trygghet i skolornas toaletter och omklädningsrum/duschtrymmen, då detta varit ett uppdrag från Barn- och ungdomsnämnden. Inom förskola har fokus varit lågaffektivt bemötande samt att barn- och ungdomsför-

---

¹⁴ Exempel på BRUK:s-mått som används för att mäta trygghet:

1. ”Varje elev ska känna trygghet, att de blir sedda och respekterad av andra elever och vuxna och att de är en del av gemenskapen”.
2. ”Ingen elev ska i Järfällas fritidshem utsättas för kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering”

valtningens arbetsmiljö- och fastighetssamordnare gått igenom kommunens nya rutiner för anmälan av incidenter såsom kränkande behandling.

Barn- och elevkonsulenten som granskar planerna mot diskriminering och kränkande behandling samt leder nätverksträffarna uppger att planerna generellt sett håller hög kvalitet. Det är tydligt att det finns en hög medvetenhet i verksamheterna om vikten av att kartlägga barnens och elevernas behov för att kunna sätta in rätt förebyggande åtgärder. I flera av årets planer framgår av verksamheternas egna utvärderingar att personalen anser att de utvecklats i likabehandlingsarbetet och att dessa frågor har fått ta större plats både bland elever och bland personal. Detta, menar flera har skapat en samsyn som bidragit positivt till verksamheten överlag.

Ny rutin och LISA-anmälningar

Genom den årliga rapporten för likabehandling (Bun 2016/117) uppmärksammades att skolor och förskolor tidigare rapporterat få händelser om kränkande behandling i relation till antalet barn och elever som finns i Järfällas för- och grundskolor. Detta, tillsammans med ett behov av att hitta en gemensam rutin för verksamheterna gällande hur händelser ska rapporteras och följas upp, gjorde att den centrala förvaltningen fick i uppdrag att genomföra en utbildningssatsning i incidentrapporteringssystemet LISA för all personal.

Anmälningar om kränkande behandling 2016

Till Barn- och elevombudet (BEO) kan barn, elev och föräldrar rapportera upplevelser om kränkande behandling. För Järfällas kommunala för- och grundskolor har det under år 2016 inkommit sexton anmälningar som avser kränkande behandling. Tio av anmälningarna gäller pojkar och sex stycken gäller flickor. Tio av anmälningarna gäller elever i verksamhet inom årskurs F-5 och övriga sex anmälningar avser elever i årskurs 6-9. I fem av anmälningarna är det personals kränkning av elev som anmälts av vårdnadshavare. I övriga elva fall gäller anmälningarna kränkningar orsakade av andra elever. I de tio ärenden där BEO fattat beslut konstateras brister i sex ärenden. Bristerna som påtalats har då avsett skolans skyldighet att motverka kränkande behandling¹⁵ och/eller anmälningsskyldigheten som träder i kraft när personal får kännedom om att en elev upplevt sig ha blivit utsatt för kränkande behandling.¹⁶ I två av fallen har BEO också konstaterat att huvudmannen brutit mot Skollagens bestämmelser att personal inte får utsätta elever för kränkande behandling.¹⁷ I ett av dessa fall har huvudmannen begärts skadeståndsskyldig. Avseende fyra anmälningar har BEO slagit fast att skolan och huvudmannen inte brutit.

Sammanfattningsvis kan sägas att antalet anmälningar under 2016 har legat något högre än föregående år. Dock är det i dagsläget för tidigt att säga om detta är en tillfällighet eller början på en trend.

Fokusområden 2017

I det systematiska arbetet med att stötta verksamheterna i frågor som rör likabehandling kommer fokus för 2017 fortsatt vara att utbilda personal i rapporteringssystemet LISA, vilket är en viktig del för att säkerställa verksamheterna lever upp till Skollagen 6 kap 10§. Den 1 januari, 2017 skärps Diskrimineringslagen. Skärpningen handlar om

---

¹⁵ Skollagen 6 kap, 6-7§§

¹⁶ Skollagen 6 kap, 10§

¹⁷ Skollagen 6 kap, 9§

att koppla aktiva åtgärder till diskriminering samt att dessa ska vara baserade på aktuell kartläggning i verksamheten. För detta kommer stöd ges till verksamheterna.¹⁸

5.3. Hög grad av inflytande och delaktighet

Vad gäller inflytande i lärandet och kunskapsutvecklingen på förskolan är graden av nöjdhet hög. 91 procent av föräldrarna anser att deras barns tankar och idéer tas tillvara och 85 procent av föräldrarna är nöjda med det inflytande de har på verksamheten.

Den absoluta majoriteten, 87 procent, av eleverna i grundskolan vet vad de ska kunna för att nå målen i tid. Även vad gäller planeringen av kunskapsutvecklingen och lärandet finns det en hög grad av nöjdhet – 93 procent av eleverna anger att man är delaktiga i denna process. När det handlar om möjligheten att få välja olika sätt att arbeta på i skolan är graden av nöjdhet hög, men något lägre i jämförelse med övriga mått. 80 procent av eleverna uppger att de får välja olika sätt att arbeta på i skolan.

På fritidshemmen är bilden något mer blandad. 88 procent av eleverna uppger att de får vara med och påverka vad de gör på fritidshemmen. Däremot anger en sjunkande andel föräldrar, 74 procent, att fritidshemmets verksamheter utgår från sitt barns intressen och erfarenheter. Detta är en försämring med 10 procentenheter jämfört med föregående läsår.

6. FÖRUTSÄTTNINGAR

Sammanfattande slutsatser om förutsättningar

- *förskolan har de senaste åren haft en varierande personaltäthet, men en jämn andel personal med pedagogisk högskoleexamen*
- *grundskolans personalförutsättningar följer ett liknande mönster – personaltätheten har varierat de senaste åren, men andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen är relativt stabil*
- *fritidshemmen har en minskad personaltäthet och en minskad andel lärare med pedagogisk högskoleexamen vilket även återspeglas i den nationella trenden*

Personaltätheten på förskolan har varierat de senaste åren. Det är något lägre personaltäthet i Järfälla än i riket och i länet, men skillnaden är relativt marginell.

Vad gäller grundskolans personaltäthet så tenderar den att variera något från år till år. Det är inte frågan om några större variationer, utan antalet elever per lärare rör sig mellan 12,8 och 13,1 de senaste tre åren. Andelen utbildad högskolepersonal ligger stabilt på 84 % i Järfälla. Bortsett från ett år, 2012, har denna andel i princip legat still, vilket är i linje med länets utveckling. För grundskolans räkning är det svårt att dra några tydliga slutsatser. Personaltätheten och andelen högskoleutbildade pedagoger kan variera ganska mycket från år till år, vilket beror på att det är en liten verksamhet. Få elever och personal gör att stora statistiska effekter kan uppkomma om exempelvis en eller två lärare slutar.

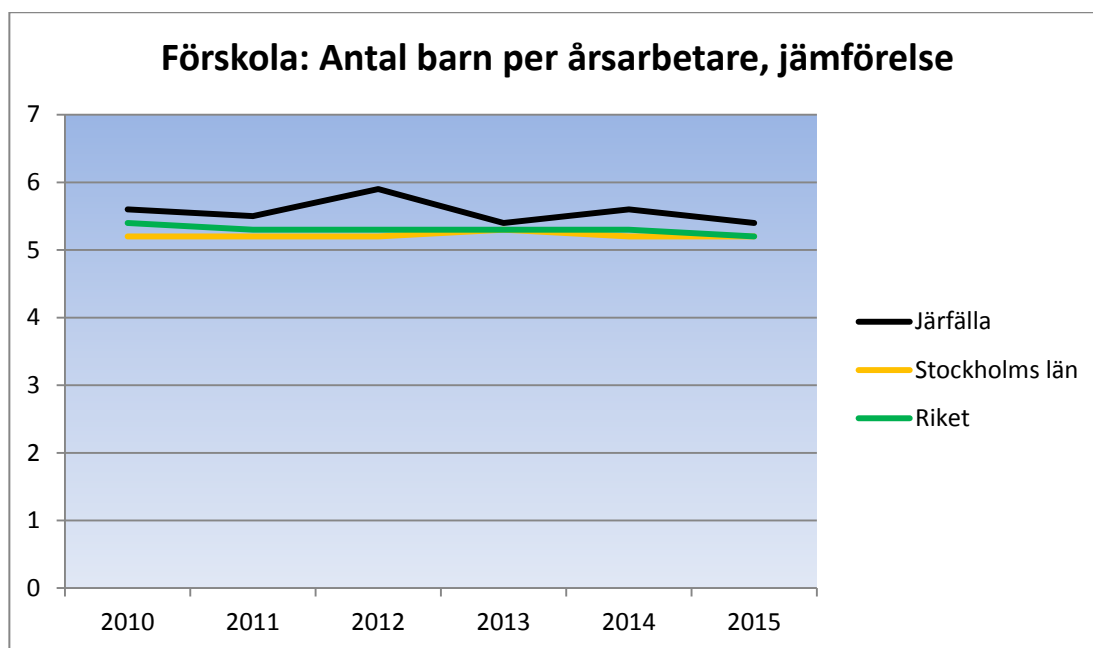
Fritidshemmen i Järfälla ser en minskad personaltäthet och minskad andel lärare med pedagogisk högskoleexamen. I båda fallen följer Järfälla länet och rikets riktning vilket indikerar på att detta i första hand inte är ett lokalt fenomen, utan ett regionalt/nationellt trendskifte.

6.1. Personaltäthet och utbildningsnivå

För att verksamheterna ska nå målen är det viktigt att se på de förutsättningar de har vad gäller personaltäthet och andelen årsarbetare med pedagogisk högskoleutbildning. Nedan följer en sammanställning över dessa två faktorer uppdelat på förskola, pedagogisk omsorg, grundskola, fritidshem och grundsärskola. I tabellerna och diagrammen är **2015** det senaste året med redovisad statistik. Detta beror på att det i skrivande stund ännu inte finns någon statistik för 2016 tillgänglig.

6.2. Förskola

Det är allt fler barn som går i förskolan. Enligt beräkningar går cirka 83 procent av alla barn mellan 1-5 år i förskolan i Sverige. Det kan jämföras med 72 procent tio år tidigare.¹⁹ Trots att antalet barn har ökat över tid, har inte gruppstorleken i svensk förskola ökat nämnvärt. För Järfällas del har antalet barn per årsarbetare växlat något de senaste åren med en topp för året 2012. 2015 gick det i genomsnitt 5,4 barn per årsarbetare i kommunen, vilket är en minskning jämfört med föregående år.

Sett lokalt i Järfälla, så är det en viss skillnad mellan fristående och kommunala förskolor. Personaltätheten i kommunal förskola har legat något lägre än i de fristående förskolorna och gör det än idag. Det är något som även gör sig gällande för Sverige i stort.

Förskola: Antal barn per årsarbetare i Järfälla

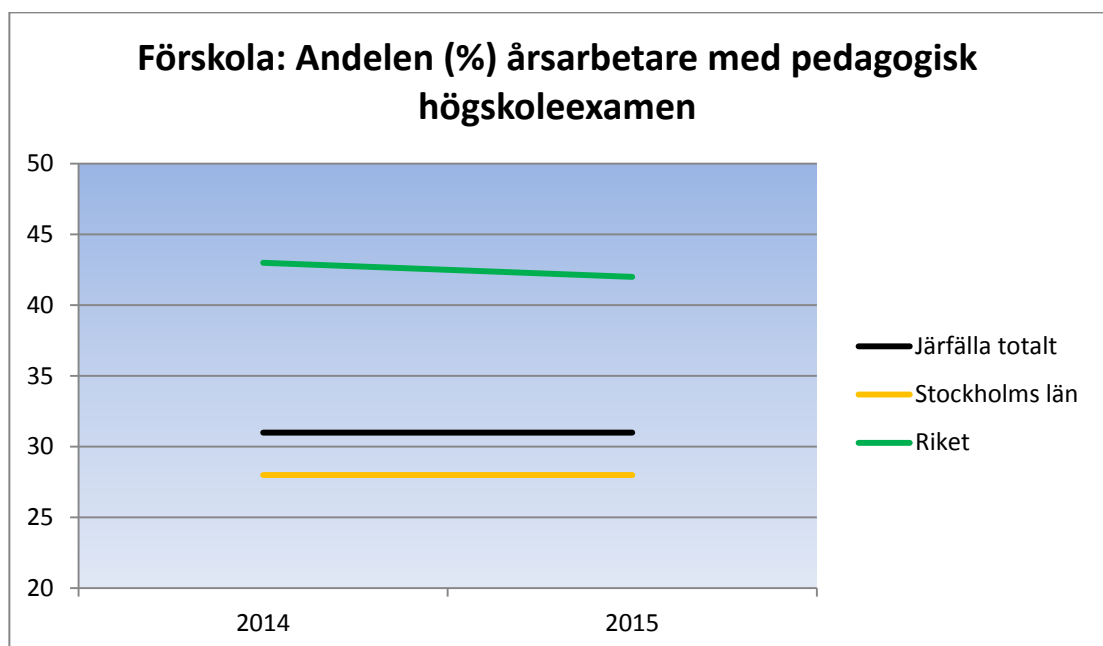
	2011	2012	2013	2014	2015
Järfälla totalt	5,5	5,9	5,4	5,6	5,4

¹⁹ I Järfälla var 84 procent av alla barn i åldern 1-5 inskrivna på en förskola 2015.

Kommunal regi	5,6	6,1	5,5	5,7	5,7
Fristående regi	5,3	5,4	5,2	5,4	4,8

Skollagen från 2011 medförde att förskolan ska ses som en del av utbildningssystemet. I och med det stärkta lärandeuppdraget så har även förskollärarens roll betonats och förstärkts. När det handlar om andelen årsarbetare med pedagogisk högskoleexamen i förskolan ligger både Järfälla och Stockholms län under riksgenomsnittet, och har så gjort under en längre tid. Det tyder på att behovet av förskollärare är extra stort i Stockholmsregionen (se diagram nedan). Det senaste året har andelen med pedagogisk högskoleutbildning i förskolan legat tämligen stabilt, såväl riket som i länet och i Järfälla. Järfälla ligger, som ovan nämns, under riksgenomsnittet, men över länsnittet.

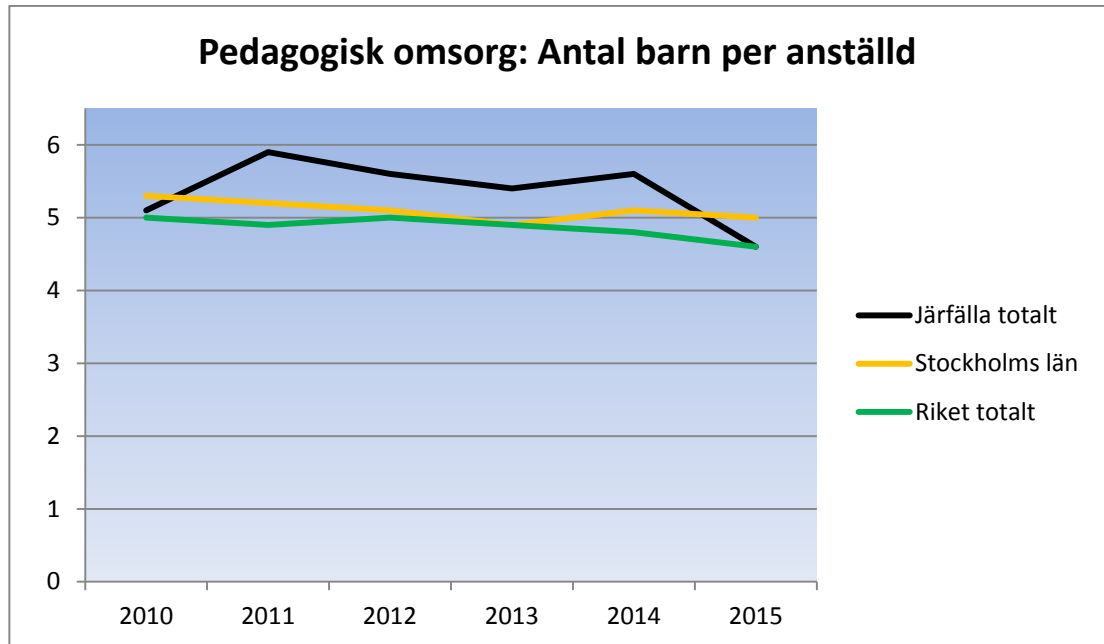
	2014	2015
Järfälla totalt	34	34
Kommunal regi	34	34
Fristående regi	32	33

Även på läns- och riksnivå är siffrorna liknande vad gäller skillnaden mellan fristående och kommunala enheter. Andelen årsarbetare med pedagogisk högskoleexamen är högre hos kommunala enheter.

6.3. Pedagogisk omsorg

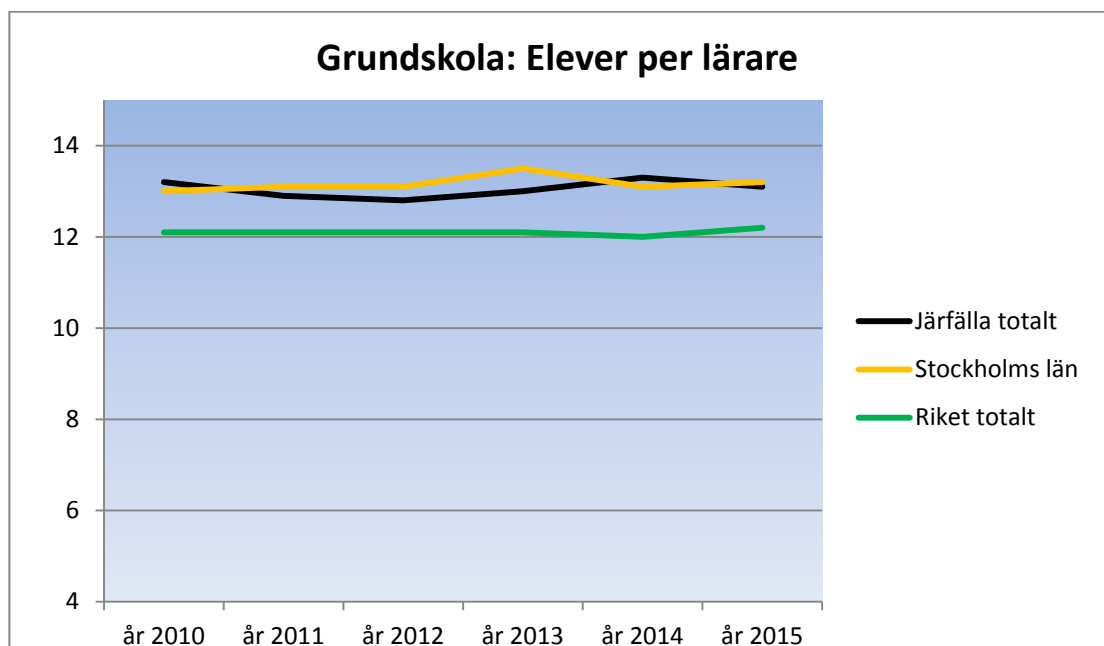
Från 1 juli 2008 infördes begreppet pedagogisk omsorg som ett nytt begrepp i skollagen. Det gör att statistik på pedagogisk omsorg enbart finns och redovisas från hösten 2009, eftersom det tidigare var uppdelat på flera olika verksamheter. I och med att antalet verksamheter inom pedagogisk omsorg är så få i Järfälla kommun redovisas inte statistik uppdelat på kommunal respektive fristående. Genomsnittet för antalet inskrivna barn per anställd i pedagogisk omsorg var som högst 2011 men har de

senaste åren sänkts till 4,6 barn per anställd i Järfälla. 2015 var första året som Järfälla hade högre personaltäthet än länet och samma nivå som i riket.

6.4. Grundskola

Järfälla kommuns personaltäthet ökar något jämfört med föregående år. Sett till de senaste fem åren är det dock svårt att tala om en enhetlig trend. Riksnittet ligger på cirka 12 elever per lärare, men stiger för första gången på flera år. Enligt befolkningsprognosen kommer elevantalet att öka framöver, vilket kan leda till ökat antal elever per lärare på kort sikt.

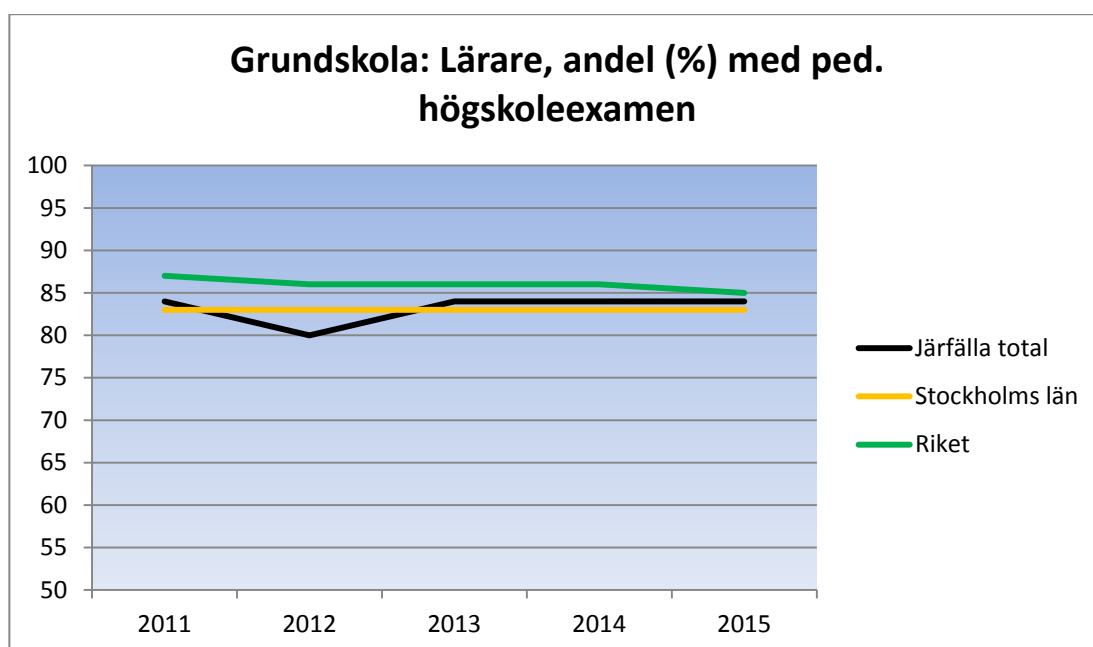
Det finns en skillnad i personaltäthet mellan fristående och kommunala grundskolor i Järfälla kommun, där kommunala skolor generellt har bättre personaltäthet än fri-

stående. Sett över en femårsperiod har dock de fristående enheterna höjt sin personaltäthet något.

Grundskola: Elever per lärare						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Järfälla totalt	13,2	12,9	12,8	13	13,3	13,1
Kommunal regi	12,8	12,6	12,5	12,8	13,1	12,9
Fristående regi	15,3	14,8	15,9	14,6	14,5	14,6

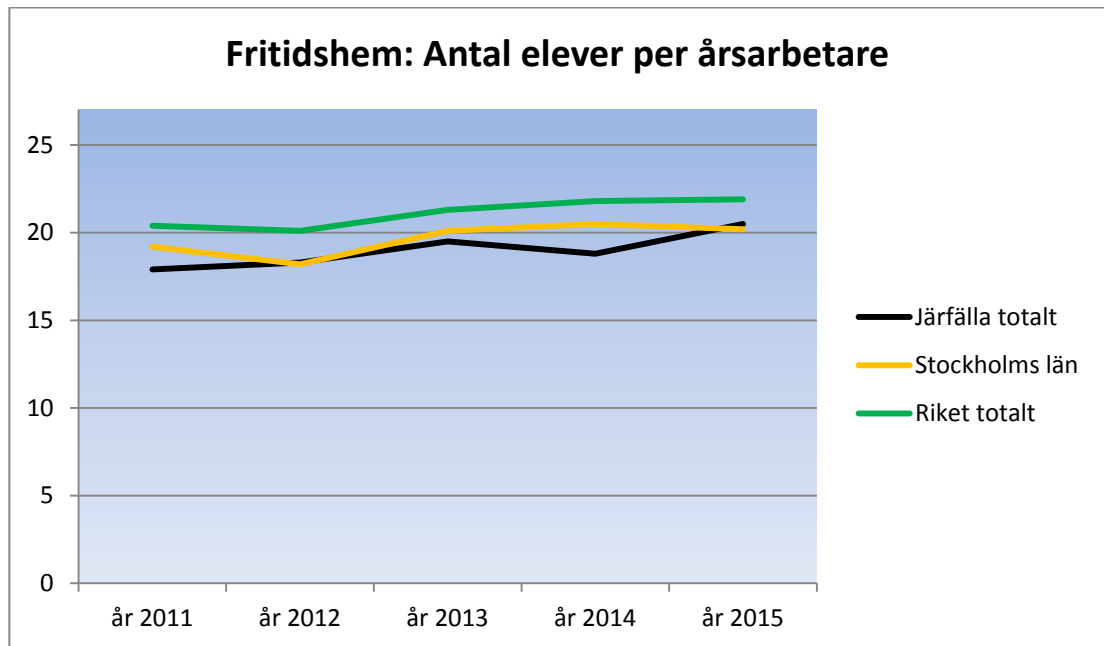
Andelen med pedagogisk högskoleutbildning i Järfälla ligger på en stabil nivå. Trenden i länet är också mycket stabil, medan rikssnittet sjunker något jämfört med föregående år. Att snittet i riket är högre än både snittet för Järfälla och länet, är antagligen ett uttryck för den konkurrens som finns om pedagoger i Stockholmsregionen.

6.5. Fritidshem

Enligt Skolverkets statistik så har antalet inskrivna elever i fritidshem ökat de senaste tio åren. Det har gjort att det för många kommuner varit en utmaning att hitta pedagogiskt utbildad personal samt att hålla personaltätheten på en rimlig nivå.

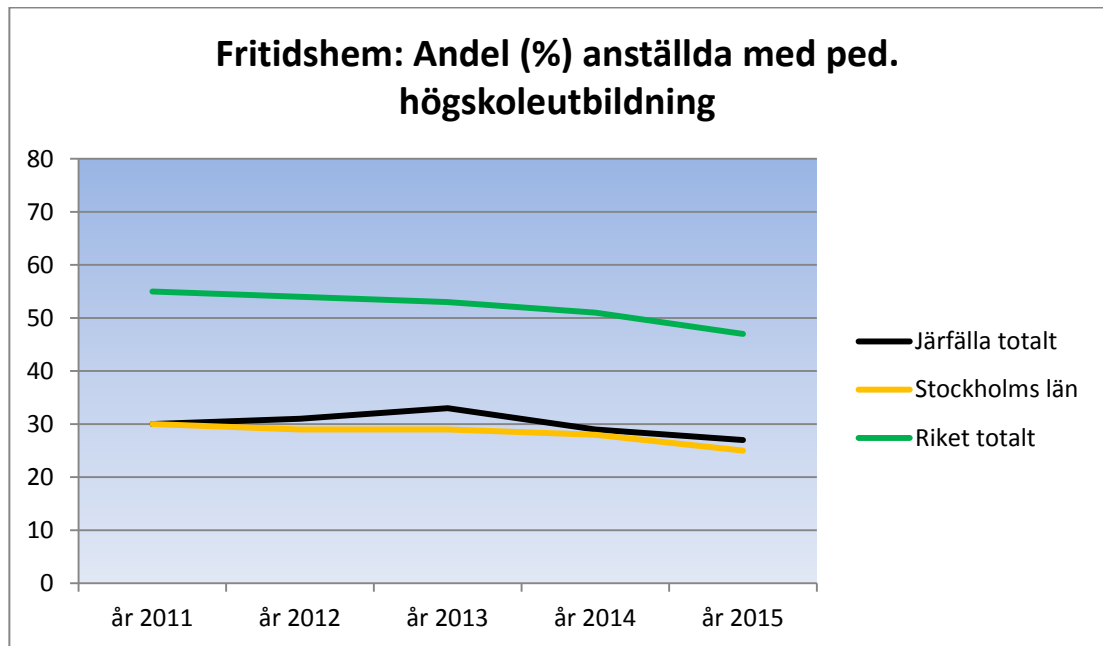
För Järfällas del har antalet elever per årsarbetare ökat det senaste året. Då länet har rört sig svagt i motsatt riktning har nu länet än något högre personaltäthet än Järfälla.

Skillnaderna i personaltäthet är även i år stor mellan kommunala och fristående fritidshem i Järfälla, där kommunala fritidshem haft en högre personaltäthet än fristående sett ur ett längre tidsperspektiv.

Fritidshem: Antal elever per årsarbetare i Järfälla					
År	2011	2012	2013	2014	2015
Järfälla totalt	17,9	18,3	19,5	18,8	20,5
Kommunal regi	17,2	17,8	19,2	18	19,8
Fristående regi	32	30,7	26	45,5	38,2

Precis som i förskolan är andelen högskoleutbildade pedagoger lägre för Stockholms län och Järfälla jämfört med riket. I dagsläget ligger riksgenomsnittet på 47 procent. Järfälla har 27 procent och länet 25 procent. Återigen visar detta på att det finns en brist på högskoleutbildade pedagoger i Stockholmsregionen.

Skillnaden mellan fristående och kommunala fritidshem är stor i Järfälla kommun, där kommunala fritidshem har haft en större andel årsarbetare med pedagogisk högskoleutbildning än fristående. Skillnaden har gjort sig gällande över en längre tidsperiod.

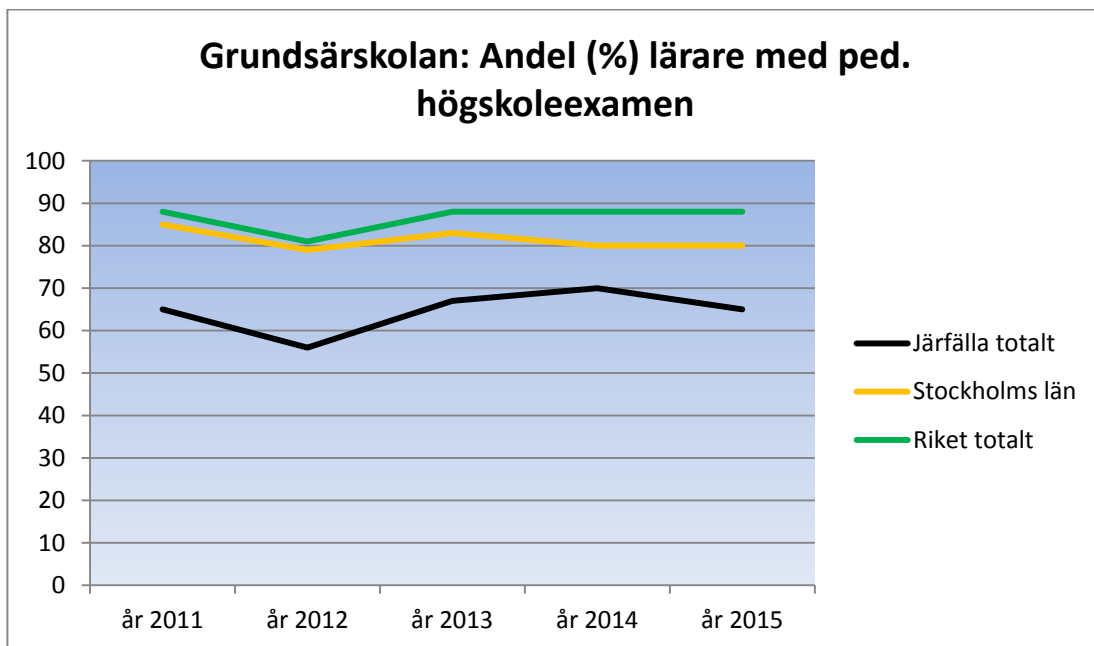
Fritidshem: Andel årsarbetare med pedagogisk högskoleutbildning i Järfälla

	2011	2012	2013	2014	2015
Järfälla totalt	30	31	33	29	27
Kommunal regi	31	32	34	30	28
Fristående regi	28	15	13	5	7

6.6. Grundsärskolan

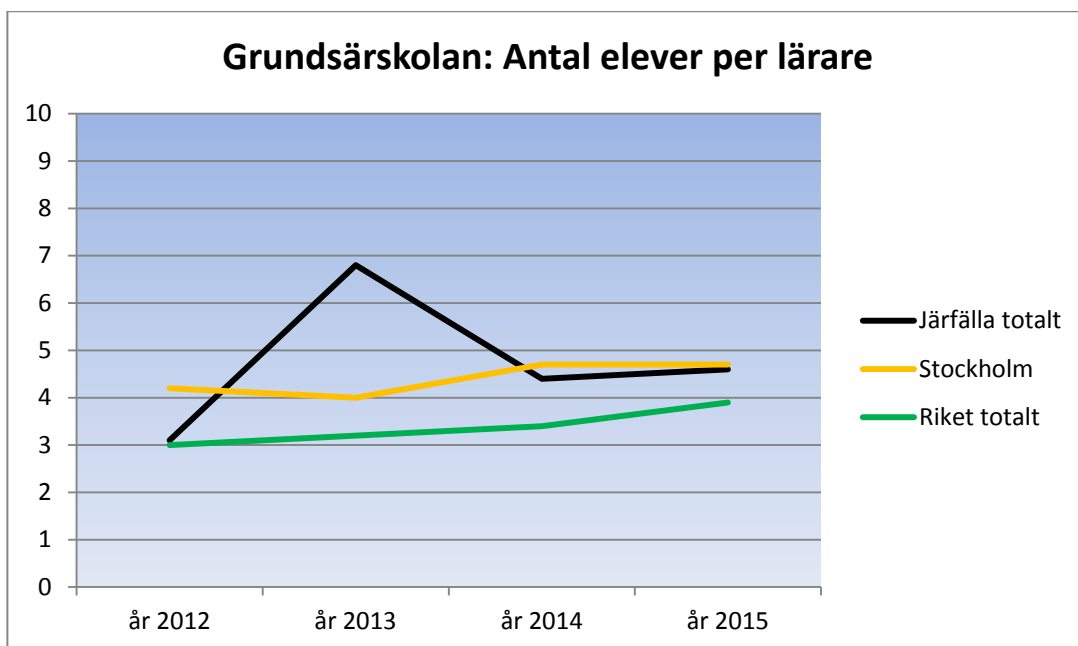
Det låga antalet elever i grundsärskolan medför vissa svårigheter när det kommer till statistiska jämförelser över tid. Små förändringar i elevantalet ser ut som stora fluktuationer i statistiken, vilket gör det svårt att dra några säkra slutsatser. Det är ändå viktigt att utifrån ett kvalitetsperspektiv redogöra siffor för andelen lärare med specialpedagogisk och pedagogisk högskoleutbildning. Detta med tanke på att grundsärskolan inte har samma möjligt som grundskolan att mäta kvalitet utifrån betygsresultat, eftersom inte alla elever tar ut betyg.

Med detta fastslaget går det att konstatera att andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen sjunker något i Järfälla. Järfälla ligger fortsatt något under snittet för riket och för länet. Antalet heltidstjänster ökar i Järfälla från 6 till 10.

Järfälla	2011	2012	2013	2014	2015
Lärare (heltidstj), andel ped.hög.utb	65	56	67	70	65
Lärare (heltidstj), andel specialpedagog.utb	13	11	26	33	29
Lärare, antal heltidstjänster	10	12	6	10	12

Järfälla hade år 2015 marginellt högre personaltäthet i grundsärskolan än länet, men lägre än riket. Som framgår av diagrammet nedan har dock personaltätheten varierat stort de senaste åren. Siffrorna bör tolkas med stor försiktighet då elev- och personalurvalet är mycket litet. I ett litet urval av personal och elever uppstår inte sällan stora statistiska effekter vid förändringar som i själva verket kan handla om att enstaka personal/elever börjar eller slutar inom verksamheten.

7. APPENDIX

7.1. Tabell 1: Betyg åk 6

Ämne	Totalt	Flickor	Pojkar
Bild	97,8	98,4	97,3
Engelska	92,8	94,8	91
Hem- och konsumentkunskap	98,7	~100	~100
Idrott och hälsa	93,2	94	92,4
Matematik	88,8	90,2	87,6
Modersmål	85,5	89,4	81,8
Musik	96,8	98,4	95,3
Biologi	95,9	97,9	94,0
Fysik	95,9	98,2	93,9
Kemi	95,5	97,4	93,8
Geografi	95,3	97,1	93,7
Historia	94,2	96,1	92,5
Religionskunskap	95,7	97,4	94,3
Samhällskunskap	95,1	97,4	93
Slöjd	97,1	98,7	95,6
Svenska	94,1	98,3	90,2
SVA	58,2	63,6	55,2
Teknik	95,8	97,4	94,4

7.2. Tabell 2: Nationella prov åk 3

Nedanstående tabell är baserat på samtliga Järfällaskolors resultat i årskurs 3, såväl kommunala som fristående.

Totalt antal elever och andel elever som nått kravnivån av de elever som deltagit i provet.

Ämne	Delprov	Totalt i urvalet		Totalt riket		Flickor i urvalet		Pojkar i urvalet	
		Totalt antal elever	Andel (%) som nått kravnivån av deltag. elever	Andel (%) som nått kravnivån av deltag. elever	Andel (%) som nått kravnivån av deltagande flickor, jämfört med riket	Andel (%) som nått kravnivån av deltagande pojkar, jämfört med riket	Andel (%) som nått kravnivån av deltagande flickor, jämfört med riket	Andel (%) som nått kravnivån av deltagande pojkar, jämfört med riket	
Matematik	Muntlig kommunikation	918	96,3	94,1					
Matematik	Rumsuppfattning och geometriska objek	918	93,8	94,9					
Matematik	Förståelse för räknese	918	91,7	91,5					
Matematik	Mäta, jämföra, uppskatta tid och volym	918	89,6	87,7					
Matematik	Proportionella samband och matematisk	918	91,3	90,2					
Matematik	Positionssystemet	918	93,1	91,3					
Matematik	Skriftliga räknemetoder	918	76,2	80,3					
Matematik	Tal i bråkform	918	91,3	91,7					
Matematik	Huvudräkning	918	92,1	90,9					
Svenska	Tala: muntlig uppgift	800	99,9	98,9					
Svenska	Läsa: berättande text	800	94,9	92,5					
Svenska	Läsa: faktatext	800	94,9	93,8					
Svenska	Enskild högläsning	800	96,6	96,1					
Svenska	Enskilt textsamtal	800	97,3	97,2					
Svenska	Skriva: berättande text	800	92,4	93,3					
Svenska	Stavning och interpunktion	800	88,8	91,3					
Svenska	Skriva: faktatext	800	94,7	94,4					
Svenska som andraspråk	Tala: muntlig uppgift	117	98,2	93,6					
Svenska som andraspråk	Läsa: berättande text	117	80,5	72,2					
Svenska som andraspråk	Läsa: faktatext	117	85,0	78,1					
Svenska som andraspråk	Läsa: enskild högläsning	117	93,8	85,8					
Svenska som andraspråk	Läsa: enskilt textsamtal	117	94,7	86,9					
Svenska som andraspråk	Skriva: berättande text	117	93,8	85,3					
Svenska som andraspråk	Skriva: stavning och interpunktion	117	82,1	78,0					
Svenska som andraspråk	Skriva: faktatext	117	88,4	79,2					

7.3. Tabell 3: Nationella prov åk 6

Nedan följer en tabell över hur många elever som procentuellt sett når ett godkänt provbetyg i de olika ämnena.

Andel (%) elever med provbetyg A-E				
Ämne	Delprov	Totalt	Flickor	Pojkar
Svenska	Provbetyg	93,1	97	89,4
Svenska	Tala (delprov A)	96	98	94,2
Svenska	Läsa (delprov B)	90,1	93,5	86,7
Svenska	Skriva (delprov C)	84,3	92,9	76,1
Svenska som andraspråk	Provbetyg	58,2	66,7	53,8
Svenska som andraspråk	Tala (delprov A)	82,7	~100	77,4
Svenska som andraspråk	Läsa (delprov B)	50	53,3	48,1

Svenska som andraspråk	Skriva (delprov C)	43,5	58,6	35,7
Matematik	Provbetyg	87,1	89,3	85,3
Engelska	Provbetyg	95,2	96,1	94,5
Engelska	Tala (delprov A)	93,9	93,1	94,7
Engelska	Läsa och lyssna (delprov B)	93,2	93,8	92,6
Engelska	Skriva (delprov C)	95,5	96,2	94,9

7.4. Tabell 4: Nationella prov åk 6

Jämförelse – Järfälla / Stockholms län / Riket

Nedan följer en jämförelse mellan Järfälla, länet och riket med avseende på det genomsnittliga provbetyget i de olika ämnena.

Ämne	Genomsnittligt provbetyg 0-20
Svenska	
Järfälla	12,4
Stockholms län	13,7
Riket	13,2
Svenska som andraspråk	
Järfälla	6,9
Stockholms län	9,4
Riket	8,3
Matematik	
Järfälla	12
Stockholms län	13,3
Riket	12,8
Engelska	
Järfälla	15,1
Stockholms län	15,9
Riket	14,9

7.5. Tabell 5: Nationella prov åk 9

Nedan följer en tabell över hur många elever som procentuellt sett når ett godkänt provbetyg i de olika ämnena.

Prov/delprov	Andel (%) med provbetyg A-E		
	Totalt	Flickor	Pojkar
Svenska			
Sammanvägt provbetyg	95,8	97,7	93,9
Tala (delprov A)	97,7	98,6	97
Läsa (delprov B)	92,6	95,6	89,8
Skriva (delprov C)	86,9	91,8	82,1
Svenska som andraspråk			
Sammanvägt provbetyg	72,9	76,8	69,7
Tala (delprov A)	85,1	86,9	83,6

Läsa (delprov B)	60,7	66,3	56,3
Skriva (delprov C)	61,1	65,8	57,3
Matematik			
Provbetyg	91,5	91,6	91,5
Engelska			
Sammanvägt provbetyg	96,4	96,7	96,1
Tala (delprov A)	96,1	96,2	96
Läsa och lyssna (delprov B)	93,3	93,7	92,8
Skriva (delprov C)	95,6	96,5	94,6

7.6. Tabell 6: Nationella prov åk 9

Nedan följer en jämförelse mellan Järfälla, länet och riket med avseende på det enomsnittliga provbetyget i de olika ämnena.

Ämne	Genomsnittligt provbetyg 0-20
Svenska	
Järfälla	14
Stockholms län	14,5
Riket	13,6
Svenska som andraspråk	
Järfälla	8,2
Stockholms län	10
Riket	8,9
Matematik	
Järfälla	12,4
Stockholms län	12,9
Riket	12,1
Engelska	
Järfälla	15,4
Stockholms län	16,2
Riket	15,2